

Το προσωπικό μας χρέος

ΟΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ του προηγούμενου χειμώνα έφεραν στην επιφάνεια όλα τα χρονίζοντα προβλήματα της Κωμιακής, και την αιτία τους μπορούμε να συνοψίσουμε σε μία λέξη: **εγκατάλειψη**. Από την πολιτεία και τους πολίτες.

Στο θέμα των καταστροφών η πολιτεία ανταποκρίθηκε ικανοποιητικά στην παροχή μιας πρώτης βοήθειας. Εμείς, οι πολίτες; Τι κάναμε, τι κάνουμε όλοι μαζί και καθένας χωριστά; Ο χειμώνας βρήκε το χωριό ανέτοιμο και φέτος.

Όλοι εκείνοι οι δρόμοι, οι ξερολιθιές, τα παραλόγια που καταστράφηκαν, ήταν έργα των χεριών των γονιών και των παππούδων μας. Σέβονταν τη γη που τους έτρεφε και φρόντιζαν πέρα από την πόρτα του σπιτιού τους. Με την (υποχρεωτική τότε) προσωπική τους εργασία φτιάχνονταν και συντηρούσαν αγροτικοί ημιονικοί δρόμοι και μονοπάτια, παραλόγια, γέφυρες, στέρνες και αγωγοί ποτισμού, χαντάκια και ρυάκες απορροής.

Πρέπει άραγε να είναι υποχρεωτική η συμμετοχή σε όλα αυτά; Είναι δυνατόν να σταματά το ενδιαφέρον στην εξώπορτα του σπιτιού ή στην άκρη του χωραφιού; Βελ-

τιώνεται κάτι μόνο με παράπονα και κριτική;

Οι Κωμιακίτες όπου κι αν ζουν, διακρίνονταν και διακρίνονται για την εργατικότητα και αγωνιστικότητά τους, τη λεβεντιά και το κοφτερό μυαλό τους. Τα κατάφεραν και στις πιο δύσκολες περιπτώσεις, άντεξαν σε μεγαλύτερες καταστροφές, και στο σύνολό τους έχουν ξεφύγει από τη φτώχεια που χαρακτήριζε την περιοχή και τους ανθρώπους της.

Σήμερα, το Κωμιακίτικο στοιχείο της Αθήνα, που παραμένει πάντοτε δεμένο, με ζηλευτή αλληλεγγύη και με την μισή καρδιά του «στο χωριό», έχει μόνο θετικά στοιχεία. Άνθρωποι της δουλειάς και της προσπάθειας, αυτοδημιούργητοι σε μεγάλο βαθμό, έχουν να επιδείξουν πλούσιο επιστημονικό δυναμικό, πολλούς πετυχημένους επαγγελματίες, γενικά καλό επίπεδο ζωής. Στην πλειοψηφία τους είναι συγκεντρωμένοι σε συγκεκριμένες περιοχές, που αποτελούν και «την αγορά» για τα προϊόντα του χωριού.

Ίσως έλειπε η αφορμή να δείξουμε έμπρακτα την αγάπη μας για τον τόπο που μας γέννησε. Και ήρθε κυριολεκτικά από τον ουρανό: Η θα μαραζώσει οριστικά η Κω-

μιακή, ή θα ξαναγεννηθεί μέσα από τις λάσπες που την έπνιξαν. Δεν υπάρχει άλλη επιλογή.

ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ λοιπόν! Μας καλεί το προσωπικό μας χρέος! Να μετρηθούμε και να μετρήσουμε: **τη δύναμή μας και την ψυχή μας**. Όλοι μαζί και καθένας χωριστά, χωρίς μεγάλο κόπο, ούτε θυσίες, μπορούμε με την προσφορά μας να νιώσουμε περήφανοι για την αναγέννηση και προκοπή του χωριού μας. Ας αποδείξουμε έμπρακτα το ενδιαφέρον και την αγάπη μας. Ας διαθέσουμε, καθένας στον τομέα του, μια ημέρα κάθε χρόνο για το χωριό, σε συνεργασία πάντοτε με τους φορείς, του χωριού και της Αθήνας. Κάτι σαν την «προσωπική εργασία» των γονιών μας. Όχι με την έννοια του υποχρεωτικού, αλλά της καρδιάς. Είναι βέβαιο ότι θα γίνουν θαύματα. Η θέληση είναι δεδομένη, και απομένει η οργάνωση. Το βάρος αυτό πέφτει στους φορείς: Τοπικό Συμβούλιο, Σωματεία, Εφημερίδες. Να καταγράψουν, να αξιολογήσουν, να ενημερώσουν και να προτείνουν λύσεις.

Η Κωμιακή έχει ανάγκη από νέα έργα και την ολοκλήρωση όσων έχουν ξεκινήσει

Ο δρόμος Κωμιακής-Μυρσίση-Κάμπου οξυγόνο για την Κωμιακή

Ο χρόνος μοιάζει να έχει σταματήσει στην Κωμιακή. Μόνο η φθορά που προκαλεί θυμίζει την παρουσία του. Το χωριό μας δείχνει αποξενωμένο από όσα συμβαίνουν στο Δήμο, το Επαρχείο, τον Νομό, τη Χώρα. Ξεχασμένο από την πολιτεία και τους πολίτες. Τίποτα δεν προχωρεί, και ό,τι ξεκίνησε, έμεινε μισό:

- Ο δρόμος Κωμιακής-Ελιγμού, αφού προξένησε στο στάδιο «επισκευής» τις μεγαλύτερες δυνατές ζημιές, στοιχειώσε σαν το γεφύρι της Άρτας.
- Τα απορρίμματα του χωριού (και όχι μόνο) στοιβάζονται, ακάλυπτα, πάνω από το χωριό.
- Το παλιό ελαιοτριβείο μετατράπηκε σε αποθήκη παντός ενδιαφερομένου.
- Η πλακόστρωση στον κεντρικό δρόμο δεν ολοκληρώθηκε, με μνημείο ντροπής τα σκαλιά μπροστά στο πρώην κοινοτικό γραφείο, που έχουν πλακοστρωθεί το μισό από το κάθε ένα (προ 5ετίας τουλάχιστον!).
- Η ύδρευση στην Κωμιακή είναι προβληματική.
- Και το χειρότερο απ' όλα: Η Κωμιακή, έδρα Κοινότητας παλαιότερα και σήμερα Δημοτικού Διαμερίσματος, είναι ξεκομμένη από τους οικισμούς της. Δύσκολη η επικοινωνία με τον Απόλλωνα, ολόκληρο ταξίδι για τους υπόλοιπους οικισμούς. Από ανά-

γκη, ανοίγονται με ιδιωτική πρωτοβουλία πρόχειροι αγροτικοί δρόμοι, όπου δει. Οι συνέπειες φάνηκαν μόλις έβρεξε λίγο περισσότερο στις αρχές του χρόνου.

Μόνα έργα των τελευταίων δέκα χρόνων, ο Ξενώνας, οι επισκευές στο σχολείο, και, ίσως, κάτι θα γίνει με την αποχέτευση.

Γιατί; Τα επίσημα στατιστικά στοιχεία (οι ξεροί αριθμοί) δεν βοηθούν την περιοχή μας.

Συρρίκνωση πληθυσμού, υπογεννητικότητα, χαμηλά εισοδήματα, κανένα πρόγραμμα ανάπτυξης, μακριά από τα κέντρα αποφάσεων, στα οποία δεν έχει κανένα καθοριστικό ρόλο, ούτε καν από πλευράς ψήφων, ασύμφορη λόγω θέσης.

Και η καταδίκη αμελικτή: Θάνατος δι' αποκλεισμού.

Υπάρχει ελπίδα και προοπτική;

Ας δούμε τα πραγματικά στοιχεία.

Η Κωμιακή διαθέτει τα πρωτογενή στοιχεία πλούτου:

1) Τους ανθρώπους της.

Υπάρχει πράγματι μείωση του πληθυσμού της, από την δεκαετία του '70, την εποχή της μεγάλης μετανάστευσης. Όμως, με μέτριους υπολογισμούς, οι μέχρι δεύτερη γενιά μετανάστες που βρίσκονται κυρίως στην Αττική και έχουν άμεση ή έμμεση επαφή με την γενέτειρα είναι τουλάχιστον δεκαπλάσιοι. Σοβαρό ανθρώπινο δυναμικό για τα δεδομένα του νησιού, που έχει κερδίσει την μάχη της επιβίωσης, για την οποία αναγκαστικά ξενιτεύθηκε.

2) Τη γη της.

Κακοτράχαλη και δύσκολη η περιοχή του Δ.Δ. καλύπτει περίπου 10% του νησιού, δεν έχει αποδόση με συμβατική καλλιέργεια, και επομένως ασύμφορη σήμερα. Δίνει όμως εξαιρετικής ποιότητας και μεγάλης ποικιλίας προϊόντα, που μπορούν να αξιοποιηθούν επικερδώς από τους κατοίκους.

3) Τό νερό.

Άφθονο και πολύ καλής ποιότητας το στοιχείο που θα προκαλέσει τους προσεχείς πολέμους σ' ολόκληρη τη γη, περισσεύει και μπορεί να προσφέρει πολύ-

τιμους πόρους στην περιοχή. (Τα στοιχεία αυτά θα αποτελέσουν αντικείμενο μελέτης και ειδικών άρθρων στα προσεχή φύλλα).

Τι φταίει λοιπόν; Η έλλειψη των βασικών έργων υποδομής. Με πρώτη την μετακίνηση-επικοινωνία.

Ενώ ανοίγονται και ασφαλτοστρώνονται δρόμοι προς ακατοίκητα σημεία του νησιού (και σωστά, σαν προοπτική ανάπτυξης), οι κάτοικοι του Δημοτικού μας Διαμερίσματος έχουν σοβαρό πρόβλημα στην επικοινωνία μεταξύ των οικισμών, στην με-

τακίνηση προς την έδρα του Δήμου, προς την πρωτεύουσα και λιμάνι του νησιού.

Ο επαρχιακός δρόμος στο τμήμα Κωμιακής-Απόλλωνα χρησιμοποιείται μόνο από τουριστικούς. Τα γραφεία ενοικίασης αυτοκινήτων στη Χώρα συστήνουν στους πελάτες τους να αποφεύγουν την περιοχή μας γιατί υπάρχει κίνδυνος ατυχήματος, και οι οδηγοί των ταξί, συχνά αποφεύγουν την διαδρομή για Κωμιακή. (Υπάρχουν μαρτυρίες γι' αυτό.) Σε καμιά προτει-

☞ Συνέχεια στη σελίδα 8

Ο Πρόεδρος και το νέο Δ.Σ. του Συλλόγου Κορωνίδας Νάξου εύχονται ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ - ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ και σε όλους σας ατομική-οικογενειακή ευτυχία. Ο Σύλλογος βρίσκεται πάντα στο πλευρό όλων σας και συνεχίζει να προσπαθεί για το καλό του χωριού μας όπως πάντα, έχοντας πολύτιμους συμπαραστάτες εσάς. ΧΡΟΝΙΑ σας ΠΟΛΛΑ και ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ, με Ειρήνη και Αγάπη.

Ο Πρόεδρος **Η Γεν. Γραμματέας**
ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΙΜΙΠΕΡΤΗΣ **ΣΟΦΙΑ ΚΟΡΡΕ**

Η εκδήλωση της Κοπής της Πίτας του Συλλόγου και η βράβευση των επιτυχόντων θα γίνει στη Λέσχη του Συλλόγου στις 24 Ιανουαρίου 2004, ημέρα Σάββατο και ώρα 7 μ.μ. Δεν θα σταλούν ιδιαίτερες προσκλήσεις.

Η διαίρεση της αιωνιότητας σε δευτερόλεπτα, ώρες, μέρες και χρόνια δεν έχει σημασία πλέον, καθώς πρωταγωνιστικό ρόλο παίζει η τελειότητα της κάθε στιγμής.

Η «ΚΟΡΩΝΙΔΑ ΝΑΞΟΥ» εύχεται στους αναγνώστες της ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ και ευτυχές, δημιουργικό και κατά πάντα ευλογημένο το ΝΕΟ ΕΤΟΣ 2004

Για τη Συντακτική Επιτροπή
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΕΜΜ. ΛΙΑΝΗΣ

απολιτισμοσ & ιστορία & λαογραφία

Οι ξεχασμένες παραδοσιακές τέχνες της Κωμιακής

Μια βροχερή μέρα στ' αργαστήρι (σιδηρουργείο)

Γράφει η Σοφία Αλιμπέρτη-Κορρέ

ΤΟΝ ΠΑΛΙΟ καιρό οι χωριανοί δεν πήγαιναν εύκολα στην Αθήνα. Ζούσαν στο χωριό δουλεύοντας τη γη. Με μεγάλο αγώνα, κόπο και μόχθο. Ο τόπος μας είναι ορεινός, γεμάτος ψηλά βουνά και απότομες πλαγιές. Η καλλιεργήσιμη γη λίγη. Για να μπορέσουν να επιβιώσουν έπρεπε να παλεύουν σκληρά. Με τη βαριά και τις σφήνες, ξεριζώνοντας βράχους και ξεχέρωναν το στεγνό έδαφος. Έχτιζαν πε-

στο χωριό μας υπήρχαν τρία αργαστήρια που οι μεγαλύτεροι, πιστεύω, να τα θυμούνται: Του Μπουρδουκογλήρη (Γρηγορίου Αγγελή), του Χαϊλέ (Γιώργη Χωριανόπουλου) και του Τσετσεδοϊάννη (Ιωάννη Δ. Αγγελή). Τα δύο πρώτα έπαψαν να λειτουργούν νωρίς. Ο Χαϊλές έφυγε και ο Τσετσεδοϊάννης είχε γεράσει. Έμεινε του Μαστροϊάννη και εξυπηρετούσε τους χωριανούς με αξιοπιστία και συνέπεια.

ζούλια, τα έστρωναν με χώμα και έφτιαχναν χαλιά (κομμάτια γης) που στα περισσότερα από αυτά «δεν έσωνε να κυλιστεί γάδαρος». Ο μόνος τρόπος να δουλευτεί αυτή η κακοτράχαλη αλλά εύφορη γη, ήταν ο κοσμάς και η αξίγη. Εργαλεία απαραίτητα, που έπρεπε να βρίσκονται πάντα σε καλή κατάσταση.

Γι' αυτό πολύ συχνά τις χειμωνιάτικες μέρες, άκουγε κανείς κάποιον ξωμάχο, να αποτείνεται στη γυναικα του λέγοντας: «Βρε ιά μάζωξε κερά ευτές τσι μαυροκαμένες τσι αξίγες πούν όλες φαιωμένες να τσι πάω του μάστορη να τσι φιάσει ιατί θωρώ είνια ιά βροχή».

Για να πάει ο αγρότης στον μάστορη τα εργαλεία του για επισκευή, έπρεπε να είναι βροχερή μέρα, να μην μπορεί να δουλέψει στο χωράφι και έτσι να μη χασομερήσει.

Τ' αργαστήρι ήταν ένας χώρος μαγικός και μυστηριώδης για εμάς τα παιδιά. Τα σύνεργά του μας προκαλούσαν δέος. Ο φούρνος, το φυσερό που έκανε τα κάρβουνα να πετούν σπίθες, το αμόνι, που πάνω του ο τεχνίτης δάμαζε με το σφυρί το πυρωμένο μέταλλο, φτιάχνοντας χρήσιμα και λειτουργικά εργαλεία: Αξίγες, κασμάδες, τσαπούρια (σκαλιστήρια), βαριές, σφυριά, σφήνες, μανάρια (τσεκούρια), τσιμπίδες για το κούρεμα των κοπαδιών, πιρίονια (πιρίονια) μικρά και μεγάλα, εξαρτήματα της κρεβαταριάς, σουβλιά, μαχαίρια, που τα μανίκια τους τα υποζύγια και ό,τι άλλο γινόταν από σίδερο.

Τις τρύπες στο εύπλαστο από τη φωτιά μέταλλο, τις άνοιγε ο μάστορης με τον ζουμπά. Ο ζου-

μπάς ήταν ένα καλέμι ατσαλένιο κοντό, στρογγυλό ή τετράγωνο, απολύτως απαραίτητο.

Στην πολύ μακρινή εποχή τα κάρβουνα για τον φούρνο τα έφτιαχναν οι μαστόροι μόνοι τους. Μεταγενέστερα χρησιμοποιούσαν κωκ και ανθρακίτη. Οι μαστόροι του χωριού ήταν τεχνίτες και γεωργοί μαζί. Ο Τσετσεδοϊάννης ήταν περισσότερο τεχνίτης και λιγότερο γεωργός. Όλο το χειμώνα δούλευε στ' αργαστήρι του από το πρωί ως το βράδυ προσπαθώντας να προλάβει τις ανάγκες ολονών.

Τ' αργαστήρι ήταν ανδροκρατούμενος χώρος. Όλη την ημέρα ήταν γεμάτο χωριανούς, που περίμεναν τη σειρά τους υπομονετικά και όσο περίμεναν βοηθούσαν κρατώντας το φυσερό.

Για να περάσει η ώρα συζητούσαν για τα καθημερινά τους προβλήματα που τους βάραιναν την ψυχή και τους έκοβαν τον ύπνο. Άραγε θα έδινε άλλη πίστωση η τράπεζα να πάρουν λιπώματα, θα είχε αρκετές βροχές να ανοίξουν τα νερά, θα είχαν τιμή τα κρεμμύδια ή θα τα πετούσαν πάλι όπως τις άλλες χρονιές.

Δεν υπήρχε στο χωριό και γιαντρός. Αν κάποιος αρρώσταινε σοβαρά, μόνο η βοήθεια του Θεού μπορούσε να τον γλυτώσει. Και επειδή όλα τα περίμεναν από το Θεό ήλπιζαν στη συνδρομή του, για την καλή ευόδωση της σποράς του σιταριού, ώστε να εξασφαλιστεί και αυτή τη χρονιά το ψωμί της οικογένειάς τους. Μη σεκλετίζεστε, έχει ο Θεός. Δεν έλειπαν όμως και τα αστεία και οι φάρσες που σκάρωναν ο ένας στον άλλον χωρίς να παρεξηγούνται.

Η νοικοκυρά του Μαστροϊάννη, η κερά Καλλιόπη, πηγαίνονταν πολλές φορές την ημέρα από το σπίτι στ' αργαστήρι φέρνοντας κεράσματα: Καρύδια, σούκα, φουστίκια και ζεστή ρακομελιά.

Το καλοκαίρι με τη ζέστη δεν λειτουργούσε τ' αργαστήρι. Ο μάστορης ασχολιόταν με το σκόνημα των μικρών εργαλείων.

Όταν πέρασε κι έφυγε κι ο Τσετσεδοϊάννης, την τέχνη του την συνέχισε ο μεγαλύτερος γιος του ο Τσετσεδοδημήτρης, που ήταν περισσότερο γεωργός και λιγότερο μάστορης. Ήταν όμως καλός τεχνίτης και εξυπηρετικός άνθρωπος. Με τον Μαστροδημήτη, τέλειωσε και η τέχνη του σιδηρουργού στην Κωμιακή. Δεν ξανακούστηκε ο χτύπος του σφυριού πάνω στ' αμόνι. Το φυσερό δεν φυσά πια και οι φλόγες του φούρνου δεν σχηματίζουν σκιάς πάνω στους τοίχους του αργαστηριού.

Άλλη μια παραδοσιακή και σπουδαία τέχνη, χάθηκε οριστικά και αμετάκλητα. Σκεπάστηκε από την αδυσώπητη πάχνη της λημονιάς.

Αγαπητέ Έργη,

Εκόντευγε να σε ξεχάσουμε καλά-καλά με τσι παλιοδουλειές που-χουμε ιατί ξέρεις εδά ευτή την εποχή με τ' ανεμαζέματα και τα ρακιτζά μα σε πιάνουνε Χριστούενα και πού να λασκάρουμε.

Εχτές το βράδυ λοιπό, εκεί που καθούμαστε με τη γριά στη μπαραστία και συζητούσαμε, ήρθες στη γκουβέντα μας κι είπα κάτσε να του γράψω να ξενητάξω κιάλας, ιατί άμα μου χτυπήσει η χλιάση τσι φωθιάς πάω ταμπρούμητα.

Αποφεύγω να παένω και στο γκαφενέ, ιατί το μπολύ γκαϊρό φεύγω συχισμένος από 'κει. Είναι δυο-τρεις που δε λένε τίποτα άλλο μόνου ια τα κόμματα και τσι εκλοές και δε φτάνει ευτό μόνου παραπονιούντε λείι ότι δε γκάνουνε ευτό που πρέπει. Εγώ ξέρεις είμαι και λιγάκι αφόθυμος και το ντα λέω: ετότε που πήγετε σα ντσι στραβοί και τσι' εψηγήστε δε ντο ξέρετε; Ήντα θέτε τώρα; Τέλος πάντων...

Τα νέα μας επά είναι όλο και τα ίδια' επά χάμω με τη γριά κατακυλούμε να περνά ο καιρός κι αδέ βαριέται. Ερήμαξε δα κι εφητή η καμένη, εστραβώθη με το ζάχαρο, τα ποδάρια ντσι δε φελούνε μα ίντα να σου κάμει κι εφητή που την ήφανε ο κόπος. Εφτές οι δικές μας εδουλεύανε πιο πολύ από μας όχι σα ντώρα που τα 'χουνε όλα και όποντε τσι' ακούσεις βαριαναστενάζουνε λες και κόβανε το κύλισμα.

Και δε με γνοιάζει τίποτα άλλο μόνου ανι μπάθουμε τίποτα ίντα θα ενούμενε που 'μαστενε μοναχοί σα ντσι δαυλοί. Ια φαντάσου να 'χεις οχτώ παιδιά καωμένα και να 'σαι μοναχός και να μην έχεις το θάρρος σου σε καένα. Και όχι μόνου εφτό, μα δε νυπάρε και στη ειτονια καέναν να σου φέρει ένα μισοτήρι νερό ή να αλλάξειε μια γκουβέντα. Δε με γνοιάζει που 'θελα φιάξουνε τα πράματα με εφτό ντο Καποδίστρια. Τρεις χερότερα είνισανε και τώρα δε νι ξέρεις και πού να βρεις το δίκιο σου.

Να φανταστείς που μέχρι κι απού τον Αι-Ιώργη μασε ξετοπίσανε. Τώρα δα θα φαντάχτηκες αλλά όπως σου τα λέω είναι. Εφαώθησανε λείι να φιάξουνε τη μπαλιά εκκλησά ιατί εκλαβάνιασανε και ήπρεπε λείι να βγάλουνε όλα τα μνήματα από ύρω-ύρω ια να στήσουνε τσι σκαλωσές. Ανακάστηκα καιώ και ξεθαψα το μακαρίτη το έρο και τονε σεργιανίζω τώρα καένα-δυο μήνες και δε νιξέρω ίντα να τονε κάμω. Μεσ το ίδιο δε νέχει μέρος να τονε μετακομίσω, στο καινούριο πάλι είναι φωθιά και ξύλα. Θέλει ένα σωρό λεφτά ναοράσεις μνήμα και χώρια μετά να το συναρμολοήσεις. Όπως ερώπηξα δε φτάνουνε τρία-τέσσερα μνηιάτικα ια να τονε ταχτοποιήσω' δε μπαίρονουμε δα και τα κασάδια, αλλά ίντα θα κάμω στο τέλος; Εώ βέβαια τω νείπα ότι α δε δω φως μέχρι τα Χριστούενα θα τονε ξαναβάω 'κει και άστσι να σοχτυπιώντε...

Μου γράφεις από του ότι δε μπορέιτε να 'βγετε την εμπαντού-

ρα απού τσι ξενομασάρικοι που εέμισε ο κόσμος αλλά και πα, καμένε, κοντεύει να ενεί το ίδιο. Σ' όλες τσι δουλειές κατ' απο του δουλεύουνε, και ερχινίξανε και τσι ξετωνούνε κι από πα χάμω. Εφτό οι προκομμένοι που

σάζουνε τσι δρόμοι έχουνε φέρει καμιά εικοσαριά και αν είναι καέναν δικός μας τότε κάνει το αφεντικό. Πάντως επογοητεύτηκα ετόσα που τσι βλέπω και πολεμούνε ιατί δεν ξεμπερδούγουνε τίποτα. Από του κάτω τσι Πρίνους δεν μπερνά τίποτα και δε 'νε γκιζανε, στο Σκαδό σ' εκείνο το ρυακοφάωμα το μεγάλο δε 'νε κάμανε τίποτα μόνου τώρα τ' ανεμαζέψανε και πήανε στο Φιλότι, που, απ' ό,τι ξέρω, οι δρόμοι δε νέχουνε τίποτα. Μα απ' ό,τι λένε, τα πολλά λεφτά πάνε σ' εφτά τα πεζούλια με τα χαλίκια που εμίσανε τσι δρόμοι και θαρρώ πως δε γκάνουνε και τίποτα. Εκεί όξω στσι Μόνους εφάνε το βουνό και στήσανε εκεί ένα θεώρατο πράμα που με τα λεφτά πα πήανε εκεί ήθελα σάσουνε όλοι τσι αγροτικοί δρόμοι άσφαρτο. Περιεργο μου φαίνεται πού βρίσκουνε τόσα λεφτά και ποιος τα κουμαντάρει, ιατί όπου σαλέψεις απάνω στο νησί έχουνε ανεσκαμμένα.

Ας τα αφήκωμενε εφτά...

Τ' αμπέλια εφέτη επήανε καλούτσικα και κάμαμενε καένα δυο μεθυσές ιατί εκόντευγε να το λαχταρήσουμε. Ίντα να σου κάμουνε και εφτά που 'ναι τόσο χρονών, μα ελάξανε πρέπει κι οι εποχές και έχουνε ενει αμίζιρα. Τα 'χει πιάσει μια ερημιά και ξερένουντε και δε νιξέρωμενε ίντα 'ναι εφτό. Ελέανε με τον Καποδίστρια πως ήθελα 'ρχουντε και γεωπόνου να θωρούνε από κοντά τσι' ερημίες τω ζωντοβόλω και τω καλλιεργείω μα καέναν δε νεφάνηκενε. Πιο παλιά ήρχουντε κι ο κτηνίατρος ια καένα παλιόφιρο, μα τώρα ούτε εφτό δε ντόνε βλέπομενε. Πρέπει να το πάρουμενε απόφαση πως μοναχοί μας πρέπει να πορευτούμαστε ιατί άμα περμένεις απού τσι' άλλοι δε γκάνεις τίποτα.

Θαρρώ πως είναι ώρα να σε παρατήσω ιατί το παρατράβηξα. Το κακό είναι που ξενύσταξα και τώρα τώρα να δω πως θα ξεμυρωθώ. Τσι' εορτές αν έβρω καένα ρίφι θα σου το στείλω να κάμεις καένα μπάτουφο, μα θαρρώ πως είναι δύσκολα 'φέτη. Τω βοσκώ απ' ό,τι λένε είναι ερημες και θα 'ναι μικρά ετότε, οι ειδικές μου πάλι θαρρώ πως οι πολλές, είναι αργές. Ήτανε πρέπει το λατάρι που 'χα φησμένο χερότερο από μένα ιαφτό πυτήχανε. Μεσ στο καλάθι σου 'χω δυο μέσκουλες απού του κουντούρη μα είναι αουρωπές ακόμα' άμα τσι' αφήκεις όμως ακόμα λιγάκι οι πολλές θ' ασκουδιάσουνε. Σου 'βαλα και δυο χιώτικα κολοκύθια να φτιάξει η κερά σου καένα παστίτσο που ξέρω ότι σ' αρέσει, ιατί απ' ό,τι μου 'χες πει οι έννες σου κατ' τέθθια δε ντα ψακώνουντε.

Χαιρετίσματα απ' όλοι επά χάμω, χαιρετίσματα δώσε από τού. Ιάσου κι απαντέχω γράμμα σου...

**ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ
ΤΟΥ ΚΩΣΤΑΝΤΗ
ΕΤΟΙΜΟΠΑΡΑΔΟΤΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ
ΠΟΛΥΤΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ**

Κωνσταντινουπόλεως 460, Άγιοι Ανάργυροι
Τηλ. 210-2315689

ΚΟΡΩΝΙΔΑ ΝΑΞΟΥ ΔΙΗΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ιδρυτής-Ιδιοκτήτης: **Σύλλογος Κορωνιάδας Νάξου**
Ανταίου 47, 11146 Γαλάτσι, τηλ. 210-2913369, fax 210-2917400
komiakinaxos@hotmail.com

Εκδότης: Παναγιώτης Εμμ. Λιανής

Συντακτική Επιτροπή:
Σοφία Αλιμπέρτη-Κορρέ,
Παναγιώτης Ε. Λιανής, Φρατζέκος Σ. Φατούρος,
Νικηφόρος Ε. Φιλιππουπολίτης

Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν τον συντάκτη

Ετήσια συνδρομή:

Ιδιώτες..... ευρώ 10
ΟΤΑ, Τράπεζες, Εταιρείες, ΝΠΔΔ..... ευρώ 20

Φωτοστοιχειοθεσία-Εκτύπωση: Ευθύμιος Α. Κυριάκος
Ερεσού 47-51, 106 81 Αθήνα, τηλ.-fax 210-3821173

Τα σχολια(να) της «Κορωνίδας»

Κορωνίδα ή Κωμιακή;

Επιανερχόμαστε στο ζήτημα της επίσημης ονομασίας του χωριού μας. ΚΩΜΙΑΚΗ λέμε ΚΟΡΩΝΙΔΑ γράφουμε. Ο Φραγκίσκος Φατούρος το είχε προσεγγίσει με την απίστευτα ρεαλιστική λογική του να γράφουμε και ό,τι λέμε. Δηλαδή γιατί να λέμε (H)ellas και να γράφουμε Greece, ενώ ο βουλευτής Νίκος Λεβιογιάννης είχε ξεκινήσει κάποιες ενέργειες για τη μετονομασία του Δ.Δ. Κορωνίδας σε Δ.Δ. Κωμιακής και δεν ξέρουμε πού σκόνταψε.

Ο Σύλλογος Κορωνίδας θα στηρίξει κάθε τέτοια πρωτοβουλία.

Με απλά λόγια: Το χωριό μας είναι η Κωμιακή και είναι ενοχλητικό να μας συγχέουν με τους Κορωνιδιάτες. Γιατί μπορεί να μας ενώνουν πολλά, κυρίως τό ότι ανήκουμε στην ορεινή Νάξο, αλλά διαφέρουμε και σε πολλά. Ζητάμε επίσημα λοιπόν να αναφερόμαστε σαν Κωμιακίτες και το χωριό μας επίσημα σαν Δ.Δ. να αναφέρεται σαν Κωμιακή και οι Βοθριάτες ας συνεχίσουν να λέγονται επίσημα Κορωνιδιάτες – παρά το ότι γραμματολογικά θα έπρεπε να αναφέρονται σαν ΚΟΡΩΝΟΣ-ΚΟΡΩΝΙΑΤΕΣ – ή αν επιθυμούσαν ας το αλλάξουν κι αυτοί, μετονομάζοντας το χωριό τους σε Τρικοκίες (ιστορικά τεκμηριωμένο) αν τους ενοχλεί το όνομα Βόθριοι.

Αλήθεια, στο όρος Κόρωνος ποιο είναι το ποσοστό Βοθριάτικης ιδιοκτησίας;

Αυτά για την αρχή, γιατί υπάρχει και συνέχεια.

Η υγεία στη Νάξο

Η «Κορωνίδα», που παρακολουθούσε πάντα με ενδιαφέρον τα ζητήματα της παροχής υπηρεσιών υγείας στο νησί μας και έχει δώσει αγώνες για τη λειτουργία Νοσοκομείου στη Νάξο, αισθάνεται δικαιωμένη, και αν θα έκανε κάποια αναφορά αυτή θα ήταν επαινητική.

Πράγματι, από τότε που ιδρύθηκαν τα ΠΕΣΥ και τη δι-

εύθυνση του Α' ΠΕΣΥ ανέλαβε η κ. Αγγελική Μωραϊτάκη, δεν είχαμε σαν εφημερίδα καμιά καταγγελία ή κριτική στο έργο των παρεχομένων υπηρεσιών. Αντίθετα, δεχτήκαμε και δημοσιεύσαμε ευχαριστήριες επιστολές, ενώ γίναμε αυτῆκοι μάρτυρες θετικών σχολίων για το έργο που γίνεται στη Νάξο.

Συμφωνούμε και προσυπογράφουμε την έκθεση-επιστολή της κ. Μωραϊτάκη προς την εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» και ευχόμαστε σύντομα να προχωρήσει το μεγάλο έργο του Νοσοκομείου Νάξου και κτηριακά, αφού σε ανθρώπινο επιστημονικό και λοιπό προσωπικό είναι επαρκέστατο, κι αυτό είναι πιο σπουδαίο, διότι, όπως έλεγαν και οι αρχαίοι σοφοί, «ου τείχι πόλις, άνδρες πόλις».

Το δημοσίευμα των «Νέων»

Η Πρόεδρος - Γεν. Διευθύντρια του Α' Περιφερειακού Συστήματος Υγείας-Πρόνοιας Νοτίου Αιγαίου κ. Αγγελική Μωραϊτάκη, αναφερόμενη σε δημοσίευμα των «ΝΕΩΝ» (26.8.2003), στο οποίο γινόταν αναφορά στη λειτουργία πολλών υγειονομικών μονάδων των Κυκλάδων, παρατηρεί: «Το γενικό σχόλιο ότι "τα νησιά του Αιγαίου διαθέτουν υποδομές υγείας στα χαρτιά", δεν είναι ακριβές. Ειδικά στη Νάξο λειτουργεί ΓΝ-ΚΥ στο οποίο, μέχρι την ανέγερση της νέας πλήρους κτηριακής υποδομής, έχουν γίνει σημαντικές βελτιώσεις. Έτσι, παρέχονται καλές υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και εξυπηρετούνται οι ανάγκες επείγουσας προνοσοκομειακής φροντίδας. Το έργο για το κρίτιο, συνολικού προϋπολογισμού 2.800.000 ευρώ, έχει ενταχθεί στο Γ' ΚΠΣ και αναμένεται εντός του έτους η δημοπρατήσή του από τη ΔΕΠΑΝΟΜ. Σήμερα, το ΓΝ-ΚΥ Νάξου διαθέτει 20 γιατρούς διαφόρων ειδικοτήτων, μεταξύ των οποίων και καρδιολόγος. Η δύναμη του λοιπού προσωπικού ενισχύθηκε το 2002 με 14 προσλήψεις και έτσι τώρα υπηρετούν 40 μόνιμοι εργαζόμενοι διαφόρων κατηγοριών.

Ο Ηρώδης ζει... και κόβει νήπια!

Συμμεριζόμαστε τα αισθήματα πικρίας και απογοήτευσης του Δημάρχου Δρυμαλίας κ. Τζουάννη, που προκάλεσε η στάση του κ. Κόκοτα στο Δ.Σ. της ΤΕΔΚ για το θέμα της ένταξης του έργου «Νηπιαγωγείο Φιλωτίου» στο ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου. «Είναι γεγονός ότι από τον κ. Κόκοτα περιμέναμε αν όχι να υπερασπιστεί την ένταξη του έργου στο ΠΕΠ, τουλάχιστον να μη σταθεί ο κύριος πολέμιος αυτής», τονίζει ο κ. Τζουάννης.

Τελικά το έργο δεν εντάχθηκε και 50 νήπια θα εξακολουθούν να στεγάζονται σε ενοικιαζόμενο χώρο. Εμείς, χρονιάρες μέρες που είναι, θυμηθήκαμε τον... Ηρώδη, που 2004 χρόνια πριν «έκοβε» νήπια, με τη διαφορά ότι οι σύγχρονοι Ηρώδηδες «κόβουν» ολόκληρα νηπιαγωγεία.

Αλλού τρώμε και πίνουμε κι αλλού...

Οι διακοπές του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης Κων/νου Καραμανλή στη Νάξο και μάλιστα σε κωμιακίτικο τόπο, στ' Αμπράμ, στο «πέτρινο» συγκρότημα του Γιάννη και της Σοφίας Αλιμπέρτη (του Ψιτοκωνσταντή), υπήρξαν αφορμή για σημαντική προβολή της Νάξου, αφού όλα τα ΜΜΕ ασχολήθηκαν ιδιαίτερα και τις πρόβαλλαν σε καθημερινή βάση.

Ο πρόεδρος της Ν.Δ., η Νατάσα και τα διδυμάκια κέρδισαν την αγάπη και τη συμπάθεια των Κωμιακικών της περιοχής, που με ευμενική σχολία αναφέρονταν τόσο στην απλότητα και την καταδεκτικότητα τους όσο και στην καλή τους διάθεση και το κέφι τους για γλέντι και τη συμμετοχή τους σε απλές καθημερινές εκδηλώσεις χωρίς φώτα και κάμερες. Όμως αρκετοί Κωμιακίτες, νεοδημοκράτες κι όχι μόνο, δεν έκρυβαν τη δυσαρέσκειά τους γιατί στο πρόγραμμα των επισκέψεων του προέδρου δεν μπήκε το χωριό μας.

Π.Ε.Α.

αυθεντικά - κωμιακίτικα

➔ Για τα τακίμια που γράφουμε στο προηγούμενο φύλλο, μια διόρθωση για την αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας: Τακίμι με τον Μεντρινό έπαιζε και ο Αλιμπερτοχρήστος, παραδοσιακός βιολιτζής, που έπαιζε με μεράκι και αίσθημα, όπως θυμούνται οι παλαιότεροι.

γυναίκα σου;» Και τι του απάντησε ο αθεόφοβος; «Άλλοι λένε ότι είναι κι άλλοι δεν είναι... Εγώ τι να σου πω ο καμημένος...»

➔ Στο Σύλλογο, αρχές Νοεμβρίου, και οι συζητήσεις μεταξύ των μικρο-κραιο-παραγωγών είναι στο φώρτε τους. «Και κοντεύουμε, λοιπόν

Η πλάτσα τσ' Ελένης.

➔ Στο καφενείο συναντιούνται δύο χωριανοί μετά από πολλά χρόνια και ρωτάει ο ένας τον άλλο τι κάνει, πώς τα βολεύει κι αν έχει παντρευτεί. Τέλος, τον ρωτά με την οικειότητα των παλιών φίλων, που επιτρέπει κάπως αδιάκριτες ερωτήσεις: «Και είναι, βρε, καλή η

Γιάννη, να βράσουν οι μούστοι;» Κι ο αμίμητος Γιάννης: «Ταυτόχρονα πάλι μούστοι! Τώρα δα που κοντεύει να τελειώσει το κρασί;» Δοκιμή δηλαδή στη δοκιμή, το βαρελάκι είχε πιάσει πάτο!

➔ «Λοιπόν, βρε παιδιά, λέει άλλος, «εγώ βρήκα την

καλύτερη συνταγή για να μη χαλά το κρασί». «Και ποια είναι αυτή η συνταγή, να την εφαρμόσουμε και μεις». «Να το πίνετε πριν χαλάσει!»

➔ Μιας και μιλάμε για κρασιά, απολαύστε ένα δημόδες, όχι κωμιακίτικο, αλλά αυθεντικό και επίκαιρο: «Πες μου της Σάμου / Τύραννε και Μέγα Πολυκράτη / που μια ημέρα σ' έτρεμαν / όλα της γης τα κράτη / ποιος τέτοια ανδρεία / σάωσε και χάρη περισσή; / Κι ο Πολυκράτης απαντά: Της Σάμου το κρασί...»

➔ Κι άλλο ένα, πελοποννησιακό, νεμεάτικο για την ακριβεία, με υπογραφή Στέφανος Δάφνης, που ήρθε στα χέρια μας: «Γυναίκα, λέω να βάλουμε κι ένα βαρέλι με κρασί, / που το χεϊμόνα θα ρχονται κι οι φίλοι μας να πιούνε... / Ανήμερα τ' Αϊ-Δημητρίου (και με τον Άγιο βοηθό), / θ' ανοίξουμε τον πείρο του να πιούμε την ψυχή του! / Τη νύχτα, που τα κούτσουρα θα καίν' στο παραγώνι... / Μέσα στο σπίτι το ζεστό θα λάμπουν τα ποτήρια, / τα λόγια θα 'ναι της καρδιάς και της φιλίας σπονδές... / Γι' αυτό σου λέω να βάλουμε κι ένα βαρέλι με κρασί / γλυκόπιτο, αρεταίνωτο, φερμένο απ' τη Νεμέα...»

➔ Χωριανός μας, ευσεβής χριστιανός και φίλος του κρασιού, με πληροφορεί ότι προστάτης άγιος του κρασιού δεν υπάρχει επίσημα. Ο Άγιος Γεώρ-

γιος σε ορισμένα μέρη της Ελλάδας αποκαλείται και Άη Γιώργης ο Μεθυστής. Ο Νώε αναφέρεται στην Παλαιά Διαθήκη σαν ο πρώτος αμπελουργός και φυσικά πρώτος... γευσινώστης του ιερού γεννήματος της αμπέλου. Ο Προφήτάνας Δαυίδ στον προοιμακό ψαλμό δεν έχει καμιά αμφιβολία ότι «οίνος ευφραίνει καρδιάν ανθρώπων». Πλήθος αγίων θεωρούνται προστάτες αγρών και ζώων, όπως ο Άγιος Μόδεστος και ο Άγιος Φίλιππος, αλλά επίσημα προστάτης άγιος του κρασιού δεν υπάρχει.

➔ Περνώντας ένας Κωμιακίτης από μια γειτονιά, τον ρωτάει μια κοπέλα «πού πας πρωί-πρωί;» «Πάω για σύκα». «Μα είναι μακριά;» «Όχι, στρογγυλά!», απάντησε ο Κωμιακίτης.

➔ Ο Δήμαρχος επισκέφθηκε μια μέρα το χωριό και ένας Κωμιακίτης που τον είδε τον ρώτησε πώς και ήρθε στο χωριό. Ο Δήμαρχος του απάντησε ότι έρχεται συχνά, αλλά αυτός δεν τον βλέπει και αν θέλει να του δώσει λέει το κινητό του για να τον ειδοποιεί όταν έρχεται. Τότε ο Κωμιακίτης

δεν χάνει καιρό και βγάζει από την τσέπη του το κινητό τηλεφώνο και του το δίνει!!!

➔ Ένας Κωμιακίτης κατέβηκε στη Χώρα για δουλειές και το μεσημέρι πείνασε και πήγε στο εστιατόριο για να φάει. Φωνάζει το γκαρσόνι και τον ρωτάει τι φαγητά υπάρχουν. Το γκαρσόνι του λέει διάφορα φαγητά και στο τέλος του λέει ότι έχει και καλαμάρια που σαλεύουν. Τότε ο Κωμιακίτης σηκώνεται πάνω και κλείνει την πόρτα. Με απορία το γκαρσόνι τον ρωτά τι συμβαίνει. Και ο Κωμιακίτης: «Μα αφού είναι ζωντανά τα καλαμάρια, κλείνω για να μη φύγουν, και μετά τι θα φάμε!!!»

Το σοκάκι κάτω από την πλάτσα τσ' Ελένης.

ΕΡΓΟΛΑΒΙΕΣ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΜΠΕΤΟΝ
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Φ. ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΕΡΓΟΔΗΓΟΣ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
Βεργίνας 10, Χαλάνδρι - Τηλ. 210-6394702

Συγκρότηση σε σώμα του Δ.Σ. του Συλλόγου Κορωνίδας

Πρόεδρος: Βασίλης Γεωργ. Αλιμπέρτης.

Αντιπρόεδρος: Στάθης Γεωργ. Σιδερής.

Γεν. Γραμματέας: Σοφία Κορρέ του Βασ.

Ειδ. Γραμματέας: Αικατερίνη Μυλωνά.

Ταμίας: Σοφία Αλιμπέρτη του Αυγουστή.

Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης νέος Πρόεδρος της Βουλής των Εφήβων

Γράφει ο **Μανώλης Π. Λιανής***
Μαθητής Γ' Λυκείου

Νέος πρόεδρος του εκπαιδευτικού προγράμματος «Βουλή των Εφήβων», στη θέση του εκλιπόντος Αντώνη Σαμαράκη, θα είναι ο θεατρικός συγγραφέας και ακαδημαϊκός Ιάκωβος Καμπανέλλης, κατόπιν αποφάσεως του Προέδρου της Βουλής Απ. Κακλαμάνη.

Είναι πασιγνώστο ότι στη Βουλή των Ελλήνων η Νάξος ανέκαθεν είχε ισχυρή παρουσία. Δεν υπάρχει ελληνικό κοινοβούλιο που να απουσιάζει το ναξιώτικο στοιχείο. Είτε σαν κυβέρνηση, είτε σαν αντιπολίτευση, οι Ναξιώτες πολιτικοί είναι πάντα παρόντες στον κορυφαίο θεσμό της

Δημοκρατίας.

Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο και με τη Βουλή των Εφήβων. Έναν θεσμό που καθιερώθηκε με πρώτο πρόεδρο τον Αντώνη Σαμαράκη και συνεχίζεται τώρα με την ανάδειξη στην τιμητική αυτή θέση του συμπατριώτη μας ακαδημαϊκού και θεατρικού συγγραφέα Ιάκωβου Καμπανέλλη.

Είναι χρέος μας όχι μόνο να ενημερώσουμε, αλλά και να συμβάλουμε στην εκπροσώπηση

του νησιού μας στη Βουλή των Εφήβων.

Αξίζει στη Νάξο μας, τώρα που ο κορυφαίος πνευματικός δημιουργός και Νάξιος Ιάκωβος Καμπανέλλης πήρε το τιμόνι της Βουλής των Εφήβων να δούμε και μεγάλη συμμετοχή εφήβων-βουλευτών μαθητών και μαθητριών και από τη Νάξο και από την Αθήνα.

Είναι χρέος μας, πρέπει και μπορούμε να το υπηρετήσουμε με ναξιώτικο φανατισμό και συμμετοχή.

Τι είναι η Βουλή των Εφήβων

«Βουλή των Εφήβων: Ένα πρόγραμμα της Βουλής των Ελλήνων και των Υπουργείων Παιδείας Ελλάδας και Κύπρου για την ανάδειξη όλων των σημαντικών προβλημάτων που επισημαίνουν και αναλύουν οι νέοι».

Η «Βουλή των Εφήβων» είναι εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Βουλής των Ελλήνων που οργανώνεται σε ετήσια βάση με τη συνεργασία των Υπουργείων της Ελλάδας και της Κύπρου. Απευθύνεται στους μαθητές της Α' και Β' τάξης όλων των Λυκείων (ηλικία 16-17 ετών), καθώς και της τελευταίας τάξης των Τεχνικών Επαγγελματικών Σχολών (ΤΕΕ) της χώρας, στους μαθητές των ελληνικών λυκείων του εξωτερικού και των τεχνικών σχολών (όταν η ηλικία τους δεν υπερβαίνει το 20ό έτος).

Το πρόγραμμα αυτό ως κύριο σκοπό έχει την καλλιέργεια θετικής στάσης των νέων απέναντι στην αξία «συμμετοχή στα κοινά», καθώς και τη μύση τους στις αξίες, τους κανόνες και τις πρακτικές της δημοκρατίας.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της «Βουλής των Εφήβων» λειτουργεί και συντονίζεται υπό την εποπτεία και με την ευθύνη ειδικής επιτροπής εκπαιδευτικών και προσωπικοτήτων (Επι-

τροπή Βουλής των Εφήβων). Τα στάδια της όλης εργασίας έχουν ως εξής:

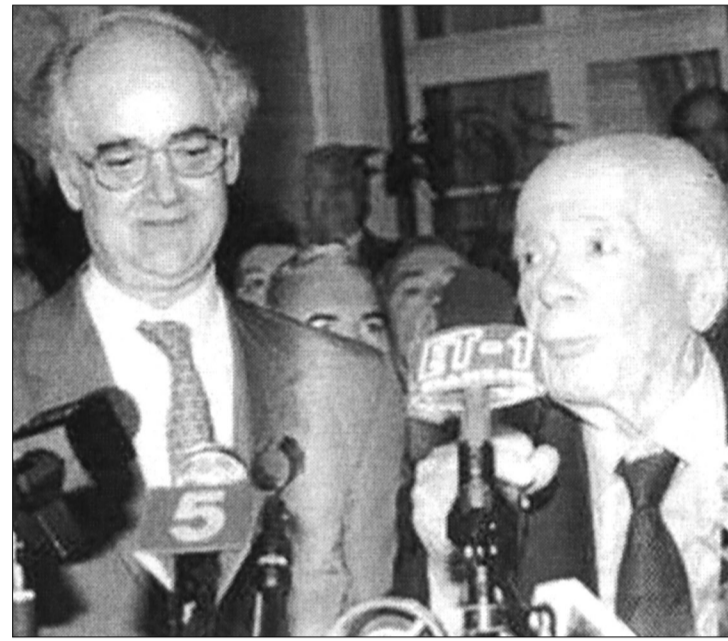
Σε κάθε λύκειο της χώρας, που εθελούσια μετέχει στο πρόγραμμα, ορίζεται με πρόταση του συλλόγου των διδασκόντων ένας καθηγητής, υπεύθυνος για το πρόγραμμα, ο οποίος λειτουργεί ως Σύνδεσμος του σχολείου (δηλαδή των μαθητών του σχολείου) και της Επιτροπής της Βουλής των Εφήβων.

Στην αρχή του σχολικού έτους οι Καθηγητές-Σύνδεσμοι, 1.800 περίπου, καλούνται στο Κοινοβούλιο και ενημερώνονται για το πρόγραμμα, τους στόχους του και τη μέθοδο εργασίας των μαθητών. Στους Καθηγητές-Σύνδεσμους αποστέλλεται και υλικό υποστήριξης υπό μορφή κειμένων γενικού προβληματισμού, που προέρχονται από τη γραφίδα έγκριτων διανοομένων (ελλήνων και ξένων της εποχής μας). Οι Καθηγητές-Σύνδεσμοι ενημερώνουν τους μαθητές της Α' και Β' Λυκείου του σχολείου τους κατά τμήμα σε 3 διδακτικές ώρες για τους σκοπούς του προγράμματος και τον τρόπο εργασίας όσων μαθητών θελήσουν να μετάσχουν στο πρόγραμμα. Εξηγεί ότι κάθε μαθητής ή μαθήτρια που θέλει να συμμετάσχει, οφείλει να πραγματοποιήσει γραπτή εργασία, στην οποία αναλύει ένα θέμα που το έχει βιώσει ή το αντιλαμβάνεται ως σοβαρό πρόβλημα του στενού προσωπικού ή ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος.

Σε όλα τα λύκεια της Ελλάδας (1.520) και τις Τεχνικές Σχολές και σε όλους τους μαθητές της Α' και Β' Λυκείου και της τελευταίας τάξης των Τεχνικών Σχολών (περίπου 50.000 συνολικά), αλλά και στα σχολεία της Κύπρου και του Απόδημου Ελληνισμού αποστέλλονται από τη Βουλή των Ελλήνων ειδικά τετράδια για τη συγγραφή των εργασιών των μαθητών.

Μετά από ένα μήνα περίπου οι γραπτές εργασίες παραδίδονται από τους μαθητές στους διευθυντές των σχολείων τους, οι οποίοι καλύπτουν τα στοιχεία ταυτότητας των γραπτών με ειδικό αυτοκόλλητο αδιαφανές χαρτί.

Οι διευθυντές αποστέλλουν τα συγκεντρωμένα τετράδια του

σχολείου τους στο ειδικό Κέντρο Αξιολόγησης, που οργανώνεται στην Αθήνα.

Οι γραπτές εργασίες των μαθητών αξιολογούνται από Αξιολογητές-Καθηγητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης υπό την εποπτεία μελών της Επιτροπής του Προγράμματος της Βουλής των Εφήβων.

Από την αξιολόγηση των γραπτών εργασιών, η Επιτροπή της Βουλής των Εφήβων καταλήγει στην επιλογή 300 Εφήβων Βουλευτών από την Ελλάδα και 50 από την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό.

Οι εργασίες της Ολομέλειας της Βουλής των Εφήβων μεταδίδονται από την τηλεόραση στο κοινό (άμεση μετάδοση). Ο Πρό-

εδρος της Βουλής των Εφήβων διευθύνει τις εργασίες της Ολομέλειας της Βουλής των Εφήβων. Οι Πρόεδροι των Ξέι Διαρκών Επιτροπών της Βουλής των Ελλήνων διευθύνουν τις εργασίες των αντίστοιχων επιτροπών της Βουλής των Εφήβων.

Οι εργασίες της Βουλής των Εφήβων πλαισιώνονται από

προγράμματα πολιτιστικών εκδηλώσεων (παραστάσεις αρχαίου δράματος, ξεναγήσεις σε αρχαιολογικούς χώρους, συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις κλπ.).

Αξίζει να αναφερθεί ότι οι ετήσιες εργασίες της Βουλής των Εφήβων παρουσιάζουν όλο το φάσμα των σημαντικών και επίκαιρων προβλημάτων ολόκληρης της ελληνικής κοινωνίας, όπως αυτά επισημαίνονται από την ευαισθησία της ώριμης νεολαίας, που με θάρρος και αίσθημα ευθύνης προτείνει και τις λύσεις τους.

* Ο Μανώλης Π. Λιανής, συμμετείχε ως μαθητής-δημοσιογράφος στην Δ' Σύνοδο της Βουλής των Εφήβων.

Συνέδριο «Η Νάξος διά μέσου των αιώνων»

Ένας καταξιωμένος θεσμός με πανελλήνια ακτινοβολία

Γράφει η **Κατερίνα Μυλωνά**
Φοιτήτρια Φιλολογίας

Παίρνω κι εγώ το «βράβιομα του πυρός» που λένε, γράφοντας στην εφημερίδα για ένα θέμα που εγώ τουλάχιστον το θεωρώ άκρως ενδιαφέρον και από άποψη πατριωτική και πολιτιστική και πιστεύω ότι θα γοητεύσει και εσάς. Λίγα λόγια για το θεσμό:

Κάθε πέντε περίπου χρόνια πραγματοποιείται στο νησί μας Συνέδριο με θέμα «Η Νάξος διά μέσου των αιώνων». Το εγχείρημα άρχισε το 1992, όταν το Α' Συνέδριο έλαβε χώρα στο Φιλώτι (την ιδιαίτερη πατρίδα του εμπνευστή του θεσμού κ. Ιωάν. Κ. Προμπονά), όπου παρουσιάστηκαν 62 μελέτες που αφορούν το νησί μας. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε το Β' Πανελλήνιο Συνέδριο στο Χαλκί 4-7 Σεπτεμβρίου 1997.

Σκοπός του Συνεδρίου είναι η έρευνα και η μελέτη για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον του πολυαγαπημένου μας νησιού μέσα από ανακοινώσεις δια-

κεκριμένων πνευματικών ανθρώπων, νέων επιστημόνων, φοιτητών, αλλά και μαθητών. Δεν θα ήταν υπερβολικό να λέγαμε, ότι οι μελέτες των Συνέδρων, όλες εξαιρητικά ενδιαφέρουσες, εντυπωσιάζουν με την ποικιλία των θεμάτων τους, αφού αναφέρονται σε θέματα ιστορικά, αρχαιολογικά, γεωγραφικά, λαογραφικά, λογοτεχνικά κι άλλα κάθε φορά.

Ένας άλλος σκοπός, εξίσου σημαντικός, είναι να γίνει περαιτέρω έρευνα για το νησί μας από ειδικούς επιστήμονες.

Είναι αξιοσημείωτο να τονιστεί, ότι το Συνέδριο γίνεται σε ορεινά χωριά της Νάξου, για να τα γνωρίσει καλύτερα ο κόσμος που συμμετέχει στις εργασίες του Συνεδρίου και για τον λόγο αυτό υ-

πάρχουν ώρες ελεύθερες στο πρόγραμμα για περιήγηση στα όμορφα μέρη μας.

Σκοπός του Συνεδρίου λοιπόν είναι να γνωρίσουμε καλύτερα το νησί μας, να εμπλουτίσουμε τις γνώσεις μας, να πληροφορηθούμε και να συγκινηθούμε συγχρό-

Οι καθηγητές κ.κ. Προμπονάς και Κοντός.

τως, ανακαλύπτοντας την πορεία του «διά μέσου των αιώνων», πορεία που αναδεικνύει την πολιτιστική εικόνα του νησιού μας σε παναξιακό και πανελλήνιο επίπεδο και αποδεικνύει ό-

τι η Νάξος πάντα ήταν παρούσα «διά μέσου των αιώνων» και θα συνεχίσει να είναι!

Το Γ' Πανελλήνιο Συνέδριο

Συγκλήθηκε στο Οικουμενείο Κορώνου 4-7 Σεπτεμβρίου σε οικεία και γιορταστική συγχρόνως α-

τμόσφαιρα και χωρίς αμφιβολία η επιτυχία υπήρξε λαμπρή.

Πλήθος επιστημόνων, καλλιτεχνών, φοιτητών, μαθητών κ.ά. παρακολούθησαν και βοήθησαν στη διεξαγωγή των εργασιών του Συνεδρίου.

Η αθρόα λαϊκή συμμετοχή και το πλήθος των Συνέδρων έκαναν λοιπόν μοναδικό και αυτό το Συνέδριο. Επιστημονικοί υπεύθυνοι του Συνεδρίου οι κύριοι Ιωάννης Κ. Προμπονάς και Στέφανος Εμμ. Ψαρράς.

Τη χορηγία ανέλαβαν η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κυκλάδων, το Επαρχείο Νάξου, το Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Υπουργείο Αιγαίου και το Υπουργείο Πολιτισμού.

Τα σημαντικότερα θέματα του Συνεδρίου, χωρισμένα σε τρεις κύκλους-ενότητες, κράτησαν αμείωτο το ενδιαφέρον του κόσμου, του οποίου η προσέλευση ήταν συγκινητικά μεγάλη, όπως προείπαμε.

Οι 56 μελέτες-ανακοινώσεις της Α' Ενότητας που καλύπτουν ευρύ φάσμα ποικίλων ενδιαφερόντων, υπήρξαν ποιοτικότερες και σημαντικότερες. Λόγω περιορισμένου χώρου, θα αρκестώ να παραθέσω μερικούς από τους τίτλους των εργασιών των συμμετεχόντων, ως δείγμα από τις ανακοινώσεις:

«Ο θολωτός τάφος της Χαοστής στην Κομμαϊκή Νάξου».

«Τα λιοστρίβια στη Νάξο από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα».

«Ναξιακή διατροφή παλαιότερα και σήμερα».

«Το όνομα Δρυμαλία προ και

☞ **Συνέχεια στη σελίδα 8**

Ο θολωτός τάφος της Χωστής στην Κωμιακή

(Περίληψη εισήγησης που δόθηκε στην επιστημονική συνάντηση «Η Νάξος δια μέσου των αιώνων», Κόρωνος 4-7 Σεπτεμβρίου 2003)

Της Όλγας Φιλανιώτου
(Αρχαιολόγος στην Εφορεία
Προϊστορικών και Κλασικών
Αρχαιοτήτων Κυκλάδων)

Εισαγωγή

Οι θολωτοί τάφοι είναι ένα από τα εντυπωσιακότερα δημιουργήματα του μυκηναϊκού πολιτισμού και απηχούν την αίγλη μιας μακρινής, ηρωϊκής εποχής. Από την ανακάλυψή τους συνδέθηκαν με μυθολογικά πρόσωπα και πολλοί ονοματίστηκαν, όπως και τα μεγάλα μυκηναϊκά κέντρα: ο θησαυρός του Ατρέα ή τάφος του Αγαμέμνονα, ο τάφος της Κλυταιμνήστρας, του Αιγίσθου, ο θησαυρός του Μινύα κλπ. Γι' αυτό πριν προχωρήσουμε στην περιγραφή του θολωτού τάφου της Χωστής, ενός από τα τρία μέχρι σήμερα γνωστά πα-

Χωστή: Η είσοδος του τάφου πριν τον καθαρισμό.

ραδείγματα στις Κυκλάδες, αξίζει ίσως να σταθούμε λίγο στη γενικότερη περιγραφή των τάφων αυτών και τη θέση τους στη Μυκηναϊκή εποχή.

Οι θολωτοί τάφοι

Οι θολωτοί τάφοι – σε αντίθεση προς τους άλλους δύο τύπους τάφων που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μυκηναϊκή εποχή, τους λακκοειδείς και τους θαλαμοειδείς – είναι πραγματικά αρχιτεκτονήματα, οικοδομημένα με ογκολίθους ή μικρότερες πέτρες. Αποτελούνται από θάλαμο και δρόμο, άλλοτε πάνω από την επιφάνεια του εδάφους και άλλοτε σε βαθύ κυκλικό σκάμμα ανοιγμένο στην πλαγιά ενός λόφου (Ιακωβίδης, *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους Α' 305 κ.ε.*). Μετά το κτίσιμο, ο θόλος και ο δρόμος σκεπάζονταν με ένα τύμβο από χώμα.

Ο ταφικός θάλαμος ήταν συνήθως κυκλικός σε κάτοψη, με θόλο κτισμένη κατά το εκφορικό σύστημα. Δεν είχαν όλοι οι θάλαμοι το ίδιο μέγεθος, αντίθετα παρουσιάζουν πολύ μεγάλες διαφορές αναμεταξύ τους: ο μικρότερος που βρέθηκε ως τώρα έχει διάμετρο 1,90 μ., ενώ ο μεγαλύτερος, ο θησαυρός του Ατρέα στις Μυκήνες, φτάνει σχεδόν τα 15 μ.

Η κατασκευή ενός θολωτού τάφου βασιζόταν χωρίς καμμία αμφιβολία σε μια τεχνική με αυστηρά καθορισμένους αρχιτεκτονικούς κανόνες. Η μέθοδος της στέγασης χώρων με εκφορικό τρόπο δεν ήταν άγνωστη στις προϊστορικές κοινωνίες. Ωστόσο η ικανότητα των Μυκηναίων μηχανικών να καλύψουν ανοίγματα 8 μέτρων και στους μεγαλύτερους τάφους πάνω από 14, χωρίς εσωτερικά στηρίγματα, και να αντιμετωπίσουν τις μεγάλες κατακόρυφες και πλάγιες ωθήσεις των κυψελοειδών κατα-

σκευών μαρτυρεί τόλμη και δεξιοτεχνία (Cavanagh – Laxton BSA 1981, 109).

Ο τάφος της Χωστής

Στις Κυκλάδες τρία παραδείγματα θολωτών τάφων είναι γνωστά μέχρι σήμερα: της Αγίας Θέκλας στην Τήνο, των Αγγελικών της Μυκόνου και της Χωστής στη Νάξο. Ο θολωτός τάφος της Χωστής σώζεται ακεραίος και βρίσκεται στα ΒΑ της Κωμιακής, στη ρίζα ενός μεγάλου βραχώδους εξάρματος. Περιβάλλεται από αμπελώνες και αποκαλύφθηκε ακριβώς κατά το σκάψιμο για το φύτεμα ενός αμπελιού,

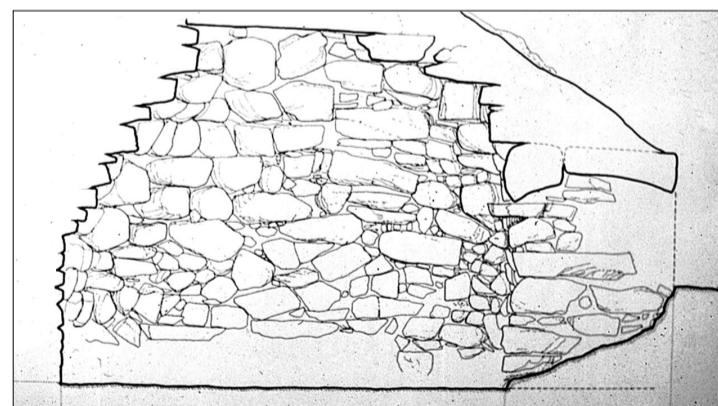
κλαδιά και διαπιστώσαμε ότι οι παρατηρήσεις του Στέφανου είναι σωστές. Ο τοίχος του τάφου ως ύψος 0,80μ. από το χωμάτινο δάπεδο είναι επιμελέστερα κτισμένος, με μικρότερες πέτρες. Πάνω από τη ζώνη αυτή ακολουθούν μεγάλες, αδούλευτες πέτρες, τοποθετημένες εκφορικά και η οροφή κλείνει με μια μεγάλη πλάκα. Η εσωτερική διάμετρος του τάφου, στη βάση, είναι 3,30 μ. Το ύψος στο κέντρο 2,40 μ. Το στόμιο βλέπει προς την ανατολή, στην καταφρένεια του λόφου και έχει ύψος 1,15 μ. Το άνοιγμα είναι 0,79 μ. κάτω και 0,75 μ. πάνω. Το ανώφλι έχει μήκος 1,50 μ. Στη νότια πλευρά του τάφου έχουν αφαιρεθεί κάποιες πέτρες, δημιουργώντας ένα άνοιγμα στον τάφο, πιθανότατα από αρχαιοκάπηλους.

Μετά τον καθαρισμό έγινε μία πρώτη αποτύπωση του θαλάμου. Στη συνέχεια αφαιρέσαμε το σύγχρονο «τράφο» στα ανατολικά και αποκαλύψαμε τη βάση της αργολιθοδομής με την οποία έκλεινε το στόμιο, καθώς και τον δρόμο σε μήκος 3 μ. περίπου. Ο δρόμος είναι σκαμμένος στο χώμα και τα τοιχώματά του, στο κατώτερο μέρος, είναι επενδυμένα με αργολιθοδομή.

Η χρονολόγηση του τάφου παραμένει προβληματική. Στον καθαρισμό που επιχειρήσαμε, στο εσωτερικό του τάφου δεν βρέθηκε καθόλου κεραμική. Στο δρόμο βρέθηκαν δυο-τρία όστρακα μεγάλου κλειστού, αδιακόσμητου αγγείου, το πόδι τριποδικής μυκηναϊκής χύτρας από χονδρόκοκο πηλό και ένα χαμηλό πόδι αδιακόσμητης μυκηναϊκής κύλικας.

Χρονολόγηση των θολωτών τάφων

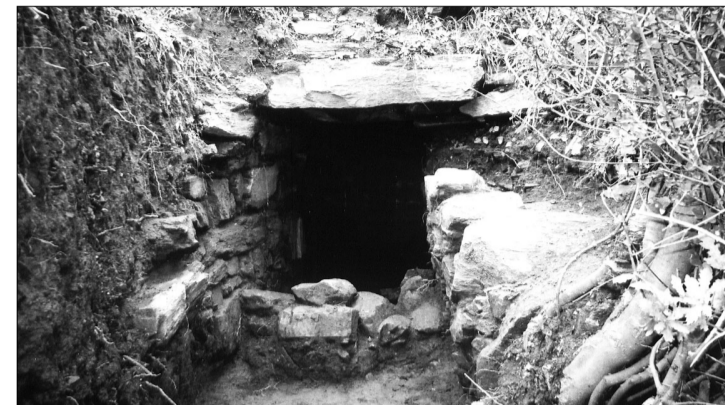
Το πρόβλημα της χρονολόγησης του θολωτού τάφου της Χωστής δεν είναι άσχετο με το γενικότερο πρόβλημα της χρονολόγησης

Χωστή: Οψοτομή του εσωτερικού (θαλάμου) του τάφου.

των θολωτών τάφων. Οι περισσότεροι βρέθηκαν συλημένοι και επομένως δεν μπορούν να χρονολογηθούν από τα κτερίσματά τους. Αυτός ο τύπος τάφου χρησιμοποιήθηκε για πολλές γενιές. Μερικοί χρησιμοποιήθηκαν και μετά το τέλος της μυκηναϊκής εποχής, για διάφορες χρήσεις.

Ο Wace «Excavations at Mycenae. IX The Tholos Tombs», BSA XXV (1921-23), 283-397 μελετώντας προσεκτικά τα αρχιτεκτονικά στοιχεία των θολωτών τάφων των Μυκηνών έκανε μία χρονολογική κατάταξη βασιμένη σε τυπολογικά κριτήρια. Οι εννέα τάφοι των Μυκηνών

Χωστή: Η είσοδος του τάφου μετά τον καθαρισμό.

χωρίστηκαν σε τρεις ευδιάκριτες ομάδες, που χρονολογούνται από το τέλος της ΥΕ Ι ως τις αρχές της ΥΕ ΙΙΙ (περίπου από το 1510 ως το 1300 ή 1250 π.Χ.)

Ωστόσο η κατάταξη αυτή δύσκολα μπορεί να υιοθετηθεί έξω από τις Μυκήνες, αφού τα κατασκευαστικά στοιχεία, εξαρτημένα από τα διαθέσιμα υλικά και άλλους παράγοντες, διαφέρουν από τόπο σε τόπο και επομένως είναι αδύνατο να ισχύσουν τυπολογικά κριτήρια χρονολόγησης για το σύνολο του Ελλαδικού χώρου. Ο τύπος αυτός του τάφου αναμφίβολα εξελίχθηκε, αλλά με διαφορετικό τρόπο και διαφορετικούς ρυθμούς στις διάφορες περιοχές της Ελλάδας.

Ο τάφος της Χωστής παρουσιάζει μεγαλύτερη συγγένεια με το τελευταίο στάδιο της αρχαιότερης ομάδας των Μυκηνών και, τυπολογικά, μπορεί να χρονολογηθεί ανάμεσα στο τέλος της ΥΕ Ι και την αρχή της ΥΕ ΙΙ περιόδου, περίπου στο τέλος του 15ου αι. π.Χ. Στην περίπτωση αυτή θα ήταν σύγχρονος με τη γέννηση και την πρώτη ακμή του μετέπειτα μεγάλου αστικού κέντρου στη Γρόττα. Η απουσία κεραμικής όμως δεν επιτρέπει καμμία βεβαιότητα και δεν αποκλείεται αυτή η εικόνα να είναι πλασματική.

Οι δύο άλλοι γνωστοί θολωτοί

ππέμβριος 1994). Τα πλούσια κτερίσματα που βρέθηκαν σ' αυτόν τον χρονολογούν στους ΥΕ ΙΙΙΑ2 - ΥΕΙΙΒ1 χρόνους (ανάμεσα στο 1380 και το 1250 π.Χ.).

Σημασία του τάφου της Χωστής – το μέλλον του

Ο θολωτός τάφος της Χωστής δεν είναι το μοναδικό προϊστορικό μνημείο στην περιοχή αυτή της Νάξου, για την οποία έχουμε ακόμη να πούμε πολλά. Ωστόσο, είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον ότι μια τέτοια κατασκευή, που συνήθως σχετίζεται με βασιλείς ή άρχοντες, βρέθηκε εκεί, σε τόσο μεγάλη απόσταση από το μεγάλο αστικό κέντρο που αναπτύχθηκε στη Χώρα κατά την ύστερη εποχή του χαλκού. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την σπανιότητά του – όπως είπαμε παραπάνω μόνο τρεις θολωτοί τάφοι βρέθηκαν ως τώρα στις Κυκλάδες – κάνει τον τάφο της Χωστής ένα εξαιρετικής σημασίας μνημείο. Στόχος μας είναι, μόλις υπάρξει νέα χρηματοδότηση, να ολοκληρωθεί ο καθαρισμός μέσα και γύρω από το μνημείο και να αποτυπωθεί η πρόσοψη και ο δρόμος. Οι εργασίες αυτές είναι απαραίτητες για την επίλυση των προβλημάτων της χρονολόγησης του τάφου και την ένταξή του στη συνολική εικόνα της μυκηναϊκής εποχής στη Νάξο.

Πέρα από την επιστημονική τεκμηρίωση όμως, βασικός στόχος μας είναι η απόδοση του μνημείου στο κοινωνικό σύνολο, με μια σωστή μελέτη διαμόρφωσης, ώστε ο χώρος να είναι επισκέψιμος και απολύτως κατανοητός, τόσο στον επιστήμονα όσο και στον απλό επισκέπτη, ένας χώρος που θα προσφέρει γνώση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και συνάμα αισθητική απόλαυση, σ' αυτή την τόσο απομακρυσμένη αλλά και τόσο πλούσια περιοχή της Νάξου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Cavanagh - Laxton: «The structural mechanics of the Mycenaean tholos tomb», BSA 1981, 109-133.
2. Δεσπίνης, Γ.: «Ανασκαφή Τήνου» ΠΑΕ 1979, 228-235.
3. Ιακωβίδης, Σπ.: «Οι Μυκηναϊκοί τάφοι», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τόμος Α' 305 κ.ε.
4. Στέφανος, Κλ.: «Ανασκαφαί εν Νάξω» ΠΑΕ 1908, 114-118.
5. Χατζηδάκης, Π.: «Ένας μυκηναϊκός θολωτός τάφος στη Μύκονο» *Η Μυκονιάτικη*, Σεπτέμβριος 1994.
6. Wace, A.J.B.: «Excavations at Mycenae. IX The Tholos Tombs», BSA XXV (1921-23), 283-397.

τάφοι των Κυκλάδων είναι καλά χρονολογημένοι από τα κτερίσματά τους. Στον τάφο της Αγίας Θέκλας της Τήνου – μικρότερο από της Χωστής και κτισμένο πολύ διαφορετικά, με σχιστολιθικές πλάκες διαφόρων μεγεθών – σώθηκαν αγγεία που φανερώνουν χρήση ανάμεσα στο τέλος της ΥΕ ΙΙΙΑ και την αρχή της ΥΕ ΙΙΙΓ περιόδου (Δεσπίνης, «Ανασκαφή Τήνου» ΠΑΕ 1979, 233).

Πολύ μεγαλύτερος είναι ο θολωτός τάφος στα Αγγελικά της Μυκόνου (Χατζηδάκης, «Ένας μυκηναϊκός θολωτός τάφος στη Μύκονο», *Η Μυκονιάτικη*, Σε-

➤ Στις 25.10.2003 έγινε Ημερίδα της ΕΚΥΤ στην Κέα, με θέμα «Τύπος και πολιτισμικές αξίες». Μεταξύ των συνέδρων ήταν ο πρόεδρος του Συλλόγου Απολωνιατών, διευθυντής της εφημερίδας «Τα Νέα του Απόλλωνα» και έφορος της ΕΚΥΤ κ. Αντώνης Χωριανόπουλος, ο οποίος με εμπνευσμένη ομιλία του αναφέρθηκε στον διπλό

σκοπό που υπηρετεί ο τοπικός Τύπος και σαν ενημέρωση και σαν εργαλείο-μοχλός για πολιτιστική δράση των τοπικών συλλόγων, που είναι οι στυλοβάτες των χωριών μας μετά τον Καποδίστρια.

Το πλήρες κείμενο της ομιλίας του έχει ως εξής:

«Κύριε Πρόεδρε του Νομαρχιακού Συμβουλίου, Κύριε Έπαρχε, Κύριε Δήμαρχε, Κύριε Πρόεδρε του Κυκλαδικού Τύπου, Κυρίες και Κύριοι, Αγαπητοί εκπρόσωποι του Κυκλαδικού Τύπου, Αγωνιστές των Κυκλάδων,

Χαιρετίζω την Ημερίδα του Κυκλαδικού Τύπου, με θέμα «Τοπικός Τύπος και Πολιτισμικές Δράσεις», που πραγματοποιείται εδώ, στην πανέμορφη Κέα, στο αγαιοπελαγίτικο νησί του ήλιου και της θάλασσας. Ο Κυκλαδικός Τύπος αναπτύσσει μια έντονη δραστηριότητα μέσα από τις στήλες των εκδόσεών του, συμμετέχοντας στις χαρές και στις λύπες του συμπατριώτη αλλά και προβάλλοντας τα προβλήματα του νησιού και του

Μικρά και μεγάλα φθινοπωρινά

χωριού, αλλά προωθώντας και τα αιτήματα των μικρών κοινοτήτων. Στον τομέα του πολιτισμού προβάλλουν τον πολιτισμό μας και τις παραδόσεις. Μέσα από τις στήλες των εφημερίδων, των εντύπων γενικά, γυρνάνε πολλές δεκαετίες για να ζωντανέψουν μνήμες και αναμνήσεις που σε μια παγκόσμια πολιτιστική ισοπέδωση αντιστέκονται ορισμένοι άνθρωποι, ανήσυχτοι και δημιουργικοί, για να κρατήσουν την ταυτότητά μας, την πολιτιστική, τα ήθη και τα έθιμα του αγαιοπελαγίτικου πολιτισμού. Τα έντυπα του νησιού μας είναι ο σύνδεσμος με την πρωτεύουσα, με τους νησιώτες της διασποράς ανά τον κόσμο και τα περιμένουν με λαχτάρα για τα νέα του χωριού του και του νησιού.

Τα νησιωτικά έντυπα είτε από σύλλογο εκδίδονται είτε από ιδιώτη, προσφέρουν ένα τεράστιο έργο, πολιτιστικό αλλά και κοινωνικό, εργάζονται άνθρωποι με μεράκι, με ζήλο, με ανιδιοτέλεια, είναι αφοσιωμένοι στη λειτουργία τους, γιατί έτσι πιστεύουν ότι αγαπάνε τον τόπο τους.

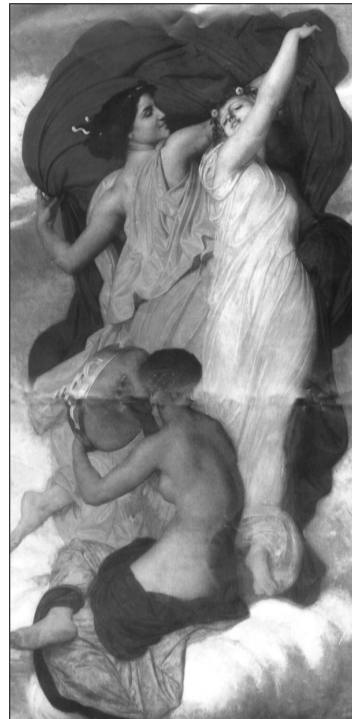
Η Ένωση Κυκλαδικού Τύπου ατενίζει το μέλλον με αισιοδοξία, χάρη στις άοκνες προσπάθειες του Προέδρου και των Μελών του Δ.Σ. Θα προχωρήσουμε όλοι μαζί με δύναμη, συνέπεια και αποφασιστικότητα, έχοντας όλους εσάς για συμπαραστάτες.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Πολιτική Ηγεσία του Νομού πρέπει να είναι συμπαραστάτες και αρωγοί στις προσπάθειές μας, γιατί τα έντυπά μας προβάλλουν το έργο τους μέσα από τις στήλες τους».

Επίσης στην Ημερίδα έλαβε μέρος και ο γνωστός συνεργάτης

πλείστον ναξιακών εντύπων κ. Κωστής Λεβογιάννης, ο οποίος εκτός των άλλων αναφέρθηκε και «στα εκφυλιστικά φαινόμενα της λεγόμενης παγκοσμιοποίησης, τα οποία στο γλωσσικό πεδίο εκδηλώνονται με τον οσημέραι σημειούμενο αποστρακισμό του ελληνικού λόγου και την εισβολή γλωσσικών βαρβαρισμών και ξενισμών».

➤ Από 22-26 Οκτωβρίου 2003 έγινε στη Νάξο το 17ο Διεθνές Συνέδριο για την έρευνα του χορού: «Ο χορός στην εκπαίδευση». Το Συνέδριο διοργά-

Η αψίδα του Συνεδρίου.

νωσε το ελληνικό τμήμα της Διεθνούς Οργάνωσης Λαϊκής Τέχνης και το Διεθνές Συμβούλιο Χορού σε συνεργασία με τον Δήμο Νάξου και το Θέατρο Ελληνικών Χορών «Δώρα Στράτου». Η διοργάνωση ήταν πολύ ενδιαφέ-

ρουσα, αλλά δυστυχώς δεν είχαμε ενημερωθεί έγκαιρα και έτσι δεν γνωρίζουμε αν έγινε κάποια αναφορά ή παρουσίαση του «Βιτζηλαιαδίστικου» κι αν έγινε, ελπίζουμε να μην χορεύτηκε σαν «χορέψετε - χορέψετε», αλλά με τα σωστά ιδιαίτερα βήματά του.

Αξίζει εδώ να προσθέσουμε, ότι με τη συμμετοχή των χωριανών μας Γ. Κρητικού (Μπαλαρίνης), Ν. Κρητικού (του Ραφταντώνη), Κώστα Β. Αλιμπέρτη και Κώστα Χωριανόπουλου (του Βλαχοέρρη) και την επιμέλεια της δραστηριότητας Σοφίας Αλιμπέρτη-Κορρέ (του Αλιμπερταουστή) χορεύτηκε και βιντεοσκοπήθηκε ο «Βιτζηλαιαδίστικος» και είναι πια διαθέσιμος για τις σχολές χορού σαν εκπαιδευτικό μέσο.

Ο Βιτζηλαιαδίστικος χορός βιντεοσκοπήθηκε στο σωματείο παραδοσιακών χορών «Δράμενα», του οποίου οι διευθυντές είναι δάσκαλοι χορού στην «Δώρα Στράτου».

Και μια πρόταση για το νέο Δ.Σ. του Συλλόγου: Να έρθει το συντομότερο σε επαφή με την ΔΟΛΤ (Διεθνής Οργάνωση Λαϊκής Τέχνης), ώστε σε επόμενη διοργάνωση η Κωμιακή να δώσει το χορευτικό της «παρών».

➤ Συνεχίζεται η έκδοση της θαυμάσιας εφημερίδας «Υπάρχουμε» και φέτος με συμμετοχή όλων των μαθητών του Γυμνασίου Σκαδού.

Σ.Σ.: Εμείς δεν λάβαμε ακόμα άλλο, πλην του πρώτου φύλλου, στο οποίο με ευμενή σχόλια είχαμε αναφερθεί σε προηγούμενη έκδοσή μας.

➤ Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» είναι ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα που υλοποιείται από τον Δήμο Δρυμαλίας και λειτουργεί από τον Φε-

βρουάριο του 2003. Απευθύνεται σε άτομα με ειδικές ανάγκες και ηλικιωμένους. Υπεύθυνη του προγράμματος είναι η κ. Αντωνία Κορρέ, κοινωνική λειτουργός, συνεπικουρούμενη στο έργο της από μία νοσηλεύτρια και έναν οικογενειακό βοηθό του προγράμματος. Περισσότερη ενημέρωση στο επόμενο φύλλο μας.

➤ Στη Βουλή συναντήθηκαν τα μέλη του Δ.Σ. της ΟΝΑΣ με τον βουλευτή Κυκλάδων κ. Νίκο Λεβογιάννη και συζητήσαν σε έκταση τα προβλήματα της Νάξου, την πορεία αποκατάστασης των ζημιών και τα έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη.

➤ Δραστήρια μπαίνει στον τόμο της ανακύκλωσης ο Δήμος Δρυμαλίας με την σύσταση εθελοντικής ομάδας περιβάλλοντος. Δύσκολο το έργο της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των συνδημοτών μας, αλλά η αρχή, που είναι το ήμισυ του παντός, έγινε με την τοποθέτηση κάδων ανακύκλωσης σε όλα τα σχολεία του Δήμ. Διαμερίσματα του Δήμου μας. Ταυτόχρονα έγινε στους μαθητές μια πρώτη παρουσίαση της σημασίας της ανακύκλωσης, του τρόπου διαλογής των υλικών κ αι διανομή έντυπου υλικού. Θα επανεληθούμε.

➤ Έκκληση απευθύνει από τα Ναξιόλογα ο πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Νάξου κ. Κυριάκος Κοντοπίδης, πρωταρχικά στο Δήμο της Νάξου, αλλά και προς όλους τους φορείς του τόπου μας «να συμβάλλουν τα μέγιστα να πραγματοποιηθεί το όραμα για το ναό της Δικαιοσύνης στη Νάξο».

Δεδομένου ότι το υπουργείο Δικαιοσύνης έχει εντάξει στον προϋπολογισμό του την ανέγερση δικαστικού μεγάρου στο νησί μας, η μόνη υποχρέωση του νησιού μας είναι να υποδείξει και να προσφέρει τον κατάλληλο χώρο, και σαν τέτοιος προτείνεται η πιο περίοπτη θέση στα οικόπεδα της Αεροπορίας. **Π.Ε.Α.**

Παρουσίαση των Πρακτικών του Συνεδρίου «Η Νάξος διά μέσου των αιώνων»

Πέμπτη 27 Νοεμβρίου και ώρα 7 μ.μ. περίπου, η αίθουσα του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός» πλημμύρισε από πλήθος κόσμου. Ανάμεσά τους οι περισσότεροι ήταν Ναξιώτες, αλλά και αρκετοί φίλοι των Ναξιωτών της Αθήνας. Σκοπός της συγκέντρωσης η παρουσίαση του τόμου των Πρακτικών του Β' Πανελληνίου Συνεδρίου «Η Νάξος διά μέσου των αιώνων», το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Χαλκί 4-7 Σεπτεμβρίου 1997.

Την επιμέλεια του βιβλίου είχαν οι κ.κ. Ιωάννης Κ. Προμπονάς και Στέφανος Εμμ. Ψαρράς, οι επιστημονικοί δηλαδή υπεύθυνοι του Συνεδρίου.

Ο τόμος των Πρακτικών για πρώτη φορά παρουσιάστηκε στο προαύλιο του Λυκείου Τραγαίας στις 16 Αυγούστου αυτό το καλοκαίρι. Αυτή ήταν η δεύ-

τερη παρουσίασή του.

Η εξαιρετικά ενδιαφέρουσα, αλλά λιτή και σεμνή τελετή, άρχισε με την ομιλία του κ. Ιωάννη Μαρκαντώνη, καθηγητή Παιδαγωγικών και πρόεδρο του Φιλολογικού αυτού Συλλόγου, ο οποίος μετά τη ζεστή ομιλία του για τους «άξιους Ναξίους» παραχώρησε τη θέση του στο βήμα στον κ. Γιάννη Τζουάννη, δήμαρχο Δρυμαλίας, ο οποίος εστίασε την προσοχή μας στην ιδιαίτερη σημασία των Συνεδρίων αυτών για το νησί μας, καθώς και στην αδιαμφισβήτητη αξία των Πρακτικών για εμάς τους Ναξίους, για τους ερευνητές επιστήμονες και εν τέλει για την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Τον λόγο πήρε και ο κ. Παναγιώτης Κοντός, αναπληρωματικός καθηγητής Γλωσσολογίας

και γεν. γραμματέας Πανεπιστημίου Αθηνών, ο οποίος εξέφρασε τη βαθιά αγάπη του για το νησί μας και τους κατοίκους του.

Το βιβλίο των Πρακτικών, 712 σελίδων, με πλούσια εικονογράφηση, παρουσιάστηκε από τον κ. Στέφανο Εμμ. Ψαρρά, ο οποίος, προς διευκόλυνση των ακροατών, χώρισε θεματικά και χρονολογικά τις μελέτες σε 8 ενότητες. Το βιβλίο περιέχει 49 μελέτες-ανακοινώσεις, που αναφέρονται σε ποικίλα επιστημονικά θέματα σχετικά με το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον του νησιού μας και οι οποίες προβάλλουν το πολιτιστικό πρόσωπο της Νάξου διά μέσου των αιώνων.

Στο τέλος του Συνεδρίου τιμήθηκαν 3 εφημερίδες για την προσφορά τους στη ναξιακή κοινότητα.

Σημειώνω ότι το βιβλίο των Πρακτικών είναι πολύ ενδιαφέρον και οι μελέτες εντυπωσιακές, ώστε θα αποτελούσε παράλειψη να μην βρίσκεται στη βιβλιοθήκη μας.

Κατερίνα Εμμ. Μυλωνά
Φοιτήτρια Φιλολογίας

Αναβάθμιση του Δημοτικού Σχολείου

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ την ολοκλήρωση μιας σειράς εργασιών που κατέστησαν δυνατή την εύρυθμη λειτουργία του ανακαινισμένου Δημοτικού Σχολείου Κορωνίδας, αισθανόμαστε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε όλους αυτούς που είτε συλλογικά είτε μεμονωμένα συνδράμαμε στην κοινή αυτή προσπάθεια.

Πιο συγκεκριμένα, ευχαριστούμε το Σύλλογο Γυναίκων Κορωνίδας που διέθεσε το ποσό των 2.000 ευρώ για αγορά κουρτινών-κουρτινόξυλων και εξωτερικών ασπρισμάτων, το Σύλλογο Κορωνίδας που διέθεσε το ποσό των 1.200 ευρώ για την αγορά φωτιστικών, το Σύλλογο Απολλωνιατών για τη διάθεση των 300 ευρώ, την Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ι.Ν. της Θεοσκεπαστής για τη διάθεση των 700 ευρώ για την κατασκευή τραπεζαρίας, την κ. Ειρήνη Βλαχογιάννη για την προσφορά σειράς γεωγραφικών χαρτών, τον κ. Κων/νο Λυκογιάννη από Νέα Υόρκη για τη διάθεση των 100 ευρώ, την οικογένεια του εκλιπόντος Στέφανου Γ. Χωριανόπουλου (Σκεπονιάτη) που εις μνήμη του διέθεσε το ποσό των 500 ευρώ για την αγορά επίπλων κουζίνας, τον Δήμαρχο Γαλατισίου και τον Δημοτικό Σύμβουλο Γαλατισίου Μελισσοεργό Γερμάνο για τη διάθεση παιδικής χαράς, τον κ. Πρεβενίο Γεώργιο για τη διάθεση υλικών και προσωπικής εργασίας, καθώς επίσης το βουλευτή κ. Ν. Λεβογιάννη, το Δήμο Δρυμαλίας και το Τοπικό Συμβούλιο Κορωνίδας για τη συνεργασία τους.

Σκοπός όλων μας είναι η ποιοτική αναβάθμιση του σχολικού περιβάλλοντος και προς αυτή την κατεύθυνση θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε. Ο δομικά ανακαινισμένος χώρος, το εργαστήριο πληροφορικής, η δυνατότητα κοινής σίτισης, η διοικητική οργάνωση και οι αισθητικές παρεμβάσεις στον εσωτερικό και εξωτερικό χώρο, είναι καρποί αυτής της προσπάθειας, που μας επιτρέπουν να προσδοκούμε το καλύτερο.

Στις άμεσες προτεραιότητές μας εντάσσονται η δημιουργία ιστοσελίδας για την προβολή του Σχολείου στο διαδίκτυο με τη βοήθεια του καθηγητή Ανδρέα Κορρέ, η τοποθέτηση των φωτιστικών στο εσωτερικό του Σχολείου, η εγκατάσταση της παιδικής χαράς, η προετοιμασία για τη γιορτή των Χριστουγέννων και η έκδοση σχολικού ημερολογίου, την υποστήριξη του οποίου προσδοκούμε από όλους. Τελειώνοντας, θέλω να μεταφέρω τις ευχές του διδακτικού προσωπικού για Καλά Χριστούγεννα και ένα Ευτυχισμένο Νέο Έτος, με Υγεία, Δημιουργικότητα και Προκοπή για όλους.

Ο Προϊστάμενος του Σχολείου: **Απόστολος Γκιόβλας**

ΧΛΟΗ-ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΟΛΥΡΗ

ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ - ΨΥΧΙΑΤΡΟΣ
ANC. ASSIST. CLIN. PSYCH. UNIVERS. PARIS
Δέχεται: Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη 6-8 μ.μ.
Και επί συνεντεύξει

Κοδριγκτώνας 11β (Στάση Αγγελοπούλου) Τ.Κ. 104 34
Τηλ. 210-8815029, Κιν. 6972-558268

Γράφει η Βέτα Βιτζηλαίου
Δασκάλα

Η Νάξος φημιζόταν και εξακολουθεί να διατηρεί τη φήμη της για το καλό της κρασί. Δεν είναι τυχαίο που η ελληνική μυθολογία θέλει το Διόνυσο, θεό του κρασιού και της διασκεδάσης, προστάτη της Νάξου. Στο νησί μας γεννήθηκε, έζησε, έφερε και φύτεψε τα πρώτα κλήματα ο μπερμπάντης θεός. Ολημερίς γλένταγε τριγυρισμένος από σάτυρους και απολάμβανε το νέκταρ των θεών, το κρασί.

Σήμερα όμως τ' αμπέλια στη Νάξο έχουν, δυστυχώς, λιγοστέψει μιας και η ελιά, μέρα με τη μέρα, αυξάνεται και διώχνει τα κλήματα. Η Κωμιακή, όπως και λιγοστά χωριά της ορεινής Νάξου, κρατούν ακόμα την πανάρχαια παράδοση. Αυτό εύκολα το διαπιστώνει κανείς κοιτάζοντας τα αμπέλια με τις πεζούλες που περιτριγυρίζουν το χωριό μας.

Η σχέση του Κωμιακίτη με το αμπέλι ήταν και είναι ιδιαίτερη και κουραστική, γιατί απαιτεί μια σειρά από γεωργικές ασχολίες, που κρατούν όλο το χρόνο, με αποκορύφωμα την εποχή του τρύγου, το Σεπτέμβριο. Παρά τις δυσκολίες όμως, ο Κωμιακίτης έχει ιδιαίτερη φροντίδα, αγάπη και μεράκι για το αμπέλι του και το κρασί του. Το κρασί ήταν γι' αυτόν η παρέα του στο μεσημεριανό φαγητό στην αυλή του χωραφιού του, η χαρά του στα γλέντια και στα πανηγύρια, το απαραίτητο κέρασμα, μαζί με τη ρακή σε κάθε μουσαφίρη. Δεν είναι τυχαίο που η μπιτσιλιά με το κρασί ήταν στο κέντρο κάθε κωμιακίτικου τραπέζιου.

Αυτή η ιδιαίτερη σχέση ξεδιπλώθηκε στη γιορτή κρασιού, που έγινε το καλοκαίρι με πρωτοβουλία του **Συλλόγου Γυναικών Κωμιακής** στην αυλή της Θεοσκεπάστης με ένα θεατρικό δράσιμο, «**Τα Τρουπάθια**». Στόχος της εκδήλωσης ήταν να θυμηθούν οι παλαιότεροι και να μάθουν οι νεότεροι τα περασμένα έθιμα, τις περασμένες εποχές, που ο τόπος μας κάθε γεγονός του ζούσε σύσσωμος με ευλά-

Τα τρουπάθια

- **Θεατρικό δράσιμο – αναβίωση εθίμου**
- **Παρουσιάστηκε το καλοκαίρι στην αυλή της εκκλησίας από το Σύλλογο Γυναικών**

Στιγμιότυπο από την παράσταση στην αυλή της Θεοσκεπάστης.

βεια και αγάπη.

Στην αναβίωση του εθίμου αυτού πολύτιμη και ουσιαστική ήταν η συμμετοχή των κοριτσιών, μαθητριών λυκείου και φοιτητριών, που κάθε καλοκαίρι εργάζονται ακούραστα για την πολιτιστική προβολή του χωριού μας. Είναι οι φοιτήτριες Κούλα Απ. Παρτσινεβέλου, Νεκταρία Αγ. Χωριανοπούλου και η Έλσα Εμμ. Καρούση και οι μαθήτριες Ματίνα Απ. Παρτσινεβέλου, Κυριακή και Μαρία Μιχ. Μυλωνά. Μέσα από αυτή τη στήλη θέλουμε να τους εκφράσουμε ένα μεγάλο **ευχαριστώ** και πολλά συγχαρητήρια για τη συμμετοχή τους και το ενδιαφέρον τους για τα πολιτιστικά δρώμενα του χωριού μας.

Μας ταξίδεψαν, λοιπόν, σε ένα κωμιακίτικο σοκάκι την εποχή του τρυγητή και ακούσαμε την Κωμιακίτισσα με την ντοπιολαλιά του χωριού μας να κουβεντιάζει για το μεγάλο γεγονός, τα τρουπάθια. Ένα γεγονός που το συνόδευε με έθιμα ευγενικά, θρούλους, τραγούδια, γέλια και κάμα-

το, γιατί η Κωμιακίτισσα μάνα, γυναίκα, αδερφή συμμετείχε ενεργά σε όλη τη διαδικασία του τρύγου.

Απολαύστε τώρα μερικούς χαρακτηριστικούς διαλόγους:

Κερα-Μαριά: (Γ)ια σκεφτείτε όμως ιντά ευλο(γ)ημένο πράμα είναι το κρασί. Υπάρχει τραπέζι μέσα στο χωριό, που να μην είναι απάνω η μπιτσιλιά με το κρασί:

Κερα-Κατίνα: Βρε αν δε ήτανε κα(λ)ό τίποτα δε θα (γ)ίνοντανε από (α)υτό η αγία κοινωνία.

Κερα-Σοφία: Από ντε ε(γ)εννήθηκα το ξέρω η λαλά μου με το που ερχινούσαμε και εμπορποτουλήζαμε με (ι)δωνε κρασοψυχιά. Εβούτανε την ψύχα του ψωμιού μες το κρασί και μας ετάζενε.

[...]
Κερα-Αλισάφη: Ο πάππος μου ο Ιάννης (ι)λεε ότι ο αμπελοργός ήτανε ένας σπαγοραμένος άνθρωπος, αφού δεν πετά τίποτις απ' τ' αμπέλι.

Τα σταφύλια ντου τα κάνει κρασί τη στροφυλιά ρακή και το κούκουδο το τρώνε οι χούροι.

εργασία. Για το λόγο αυτό έκανα πρόταση στο Τοπικό Συμβούλιο (Τ.Σ.) Κορωνίδας να συμμετέχουν τα μέλη μου ως **συνοδοί**, γνωστοποιώντας τους ταυτόχρονα και τη δική του πρόθεση να συμμετέχω. Η πρόταση απορρίφθηκε, κατά πλειοψηφία, γεγονός που δεν επέτρεψε την εφαρμογή ολόκληρου του προγράμματος στην Κωμιακή. Συγκεκριμένα, αποκαταστάθηκε μόνο ένα μονοπάτι.

Αφού έθεσα το θέμα στο Δημοτικό Συμβούλιο, οι Πρόεδροι των Δημοτικών Διαμερισμάτων Απεράθου και Χαλκείου εκδήλωσαν ενδιαφέρον να συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Τελικά, οι εννέα (9) ημερές εργασίας που πραγματοποιήσαν οι εθελοντές μοιράστηκαν, ανά τρεις (3), στα παραπάνω αναφερόμενα χωριά.

Το ότι οι Κωμιακίτες στάθηκαν αφιλόξενοι, σε καμία περίπτωση δεν ευσταθεί. Προφανώς η άρνηση κάποιων μελών του Τ.Σ. να συμμετέχουν ως συνοδοί στο πρόγραμμα, ερμηνεύτηκε κακοπροαίρετα από κάποιους ως έλλειψη φιλοξενίας. Είναι γνωστό, και παινεύμαστε γι' αυτό, ότι οι ορεινοί και ιδιαίτερα οι Κωμιακίτες φημιζονται για τη φιλοξενία τους.

Με την ευκαιρία, και ενόψει των Εορτών, εύχομαι από καρδιάς στο νεοεκλεγέν Διοικητικό Συμβούλιο και σε όλο τον κόσμο **Καλές Γιορτές** και **Ευτυχημένο το Νέο Έτος**.

Παρασκευή Βιτζηλαίου
Αντιδήμαρχος Δρυμαλίας

[...]

Κερα-Σοφία: Βρε πώς τό λевετο κοτσάκι ο πάππος μας στα τρουμαζώματα;

Μαντηλιάρια και ασύρτικο φλάσκα και ποταμίσι. Βάλε στο πατητήρι σου να τρέχει σαν τη βρούση.

[...]

Τα γεγονότα που παρουσιάστηκαν δεν ήταν τυχαία. Καταγράφηκαν το καλοκαίρι σε συζητήσεις με ντόπιους, πολλά απ' αυτά είναι αληθινά και ίσως κάποιοι χαμογελούν αναγνωρίζοντας τη δική τους ιστορία.

Έτσι φανταστήκαμε ότι θα ήταν μια βραδιά σε ένα σοκάκι του χωριού μας μετά από μια κουραστική μέρα. Έτσι φανταστήκαμε την εποχή που οι άνθρωποι στο χωριό μας κοινωνούσαν την ίδια χαρά, την ίδια λύπη και έτσι οι δυσκολίες της ζωής και η φτώχεια τους ήταν πιο υποφερτή...

Κάποτε στο χωριό μας έτσι απλά, δύσκολα, μα αληθινά γινότουσαν όλα και εμείς θελήσαμε να τα ζωντανέψουμε, γιατί δε θέλουμε τίποτα να πάει χαμένο, είναι η ιστορία και η παράδοσή μας!

Αν τώρα κάποιοι από σας νοσταλγήσατε, θυμηθήκατε, γελάσατε ή ενδιαφερθήκατε για ένα ακόμη έθιμο που οβήνει, τότε δε σας το κρύβουμε ότι αυτός ήταν ο στόχος μας.

...Για βάλε νιούς και σκάψε με, γέρονς και κλάδεψέ με.

Ευχετήρια μηνύματα

• Ο Δήμαρχος Δρυμαλίας Γιάννης Τζουάννης, τα Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, οι Πρόεδροι και τα Μέλη των Τοπικών Συμβουλίων και το Προσωπικό του Δήμου εύχονται σε όλο τον κόσμο **Καλές Γιορτές** και **Ευτυχημένο το Νέο Έτος**.

• Ενόψει των άγιων ημερών των Χριστουγέννων, εύχομαι σε όλους υγεία, χαρά και ευημερία. Ο νέος χρόνος να είναι ειρηνικός, γεμάτος προσωπική και οικογενειακή ευτυχία. **Χρόνια πολλά** και **ευτυχημένο το Νέο Έτος**.

Νικηφόρος Χωριανόπουλος
Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Δρυμαλίας

• Με την ευκαιρία των άγιων ημερών των Χριστουγέννων και αναμονής του Νέου Έτους εύχομαι **Καλές Γιορτές**, **Χρόνια Πολλά** σε όλους, και με τον καινούργιο χρόνο ό,τι επιθυμεί καθένας, ενώ όποια επιθυμία δεν ολοκληρώθηκε το 2003 να την πραγματοποιήσει το 2004.

Το ότι η πλευρά του Τοπικού Συμβουλίου αξίζει να ανακέρω ότι η φετινή χρονιά ήταν δύσκολη που νομίζω την αντιμετώπισαμε όπως έπρεπε, γρήγορα και αποτελεσματικά. Ελπίζω ο καινούργιος χρόνος να είναι χρονιά προγραμματισμού, ανάπτυξης και ευημερίας.

Χρόνια Πολλά και Καλή Χρονιά.

Αντώνης Γ. Χωριανόπουλος
Πρόεδρος Τ.Σ. Κορωνίδας

• Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ομοσπονδίας Ναξιακών Συλλόγων (ΟΝΑΣ) απευθύνει προς το Δ.Σ. και τα μέλη του Συλλόγου σας τις πιο θερμές ευχές του για **Χαρούμενα Χριστούγεννα**, **Ευτυχημένο, Δημιουργικό και Ειρηνικό το Νέο Έτος 2004**.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος: **Κωνσταντίνος Καρποντίνης**
Ο Γεν. Γραμματέας: **Μανώλης Καλαϊτζής**

το ταχυδρομείο μας

Επιστολή της Αντιδημάρχου Παρασκευής Βιτζηλαίου

Αγαπητή «Κορωνίδα», σε άρθρο που δημοσιεύτηκε στο προηγούμενο φύλλο σου, τέθηκαν κάποια εύλογα ερωτήματα αναφορικά με το πρόγραμμα του Απόδημου Ελληνισμού και του ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Σ.Ο.Σ. Επειδή από πλευράς Δ. Δρυμαλίας είχα οριστεί υπεύθυνη για την υλοποίησή τους, θεωρώ χρέος μου να αναφέρω τα παρακάτω:

1. Το Πρόγραμμα του Απόδημου Ελληνισμού πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) και συγχρηματοδοτήθηκε από τον εν λόγω φορέα και τον Δήμο Δρυμαλίας, κατόπιν σχετικής ομόφωνης απόφασης του Δημοτικού μας Συμβουλίου.

Χωρίς να ευλογούμε τα γένια μας, θεωρούμε αξιοσημείωτο το γεγονός ότι ο Δήμος μας είναι ένας από τους πέντε (5) δήμους της χώρας που υλοποίησαν το εν λόγω πρόγραμμα. Έλληνες νεολαίοι που ζουν στο εξωτερικό είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν τον τόπο μας και τους ανθρώπους του, τα έθιμα και τους ανθρώπους του, τα έθιμα και να γευτούν τη φιλοξενία μας, να αισθανθούν τη ζεστασιά μας. Πιστεύουμε ότι μόνο θετικά ήταν τα αποτελέσματα α-

πό την υλοποίηση του προγράμματος. Μεταξύ αυτών και η ενίσχυση των εστιατόρων και λοιπών καταστηματαρχών τόσο της Κωμιακής όσο και του Απόλλωνας.

2. Το Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Σ.Ο.Σ. αποτελείται από νέους που εθελοντικά προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε διάφορες δραστηριότητες που αφορούν το περιβάλλον. Η προηγούμενη Δημοτική Αρχή είχε συνάψει προγραμματική σύμβαση με το παραπάνω Δίκτυο, προσδιορίζοντας ως κύρια δράση των εθελοντών την αποκατάσταση και τη σήμανση μονοπατιών του Δήμου μας.

Ως υπεύθυνη του προγράμματος πρότεινα να γίνει αποκατάσταση και σήμανση στα μονοπάτια της Κορωνίδας επειδή – εκτός των άλλων – υπήρχε και ο ξενώνας για να φιλοξενησει τους δώδεκα (12) εθελοντές κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Προϋπόθεση για την υλοποίηση του προγράμματος ήταν η εξασφάλιση εκπροσώπου-συνοδού των εθελοντών κατά την εκτέλεση των εργασιών, με σκοπό να κατασκευάσει την ομάδα, ώστε να καταστεί αποτελεσματικότερη η εθελοντική

Όταν η ΤΕΔΚ Κυκλάδων παίρνει αποφάσεις για μας χωρίς εμάς

Με αφορμή το γεγονός ότι η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ) Νομού Κυκλάδων απέκλεισε το έργο «**Νηπιαγωγείο Φιλωτίου**» από τον κατάλογο των προτεινόμενων για ένταξη στο ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου έργων, με λύπη μας ενημερώνουμε τόσο τους δημότες μας όσο και το σύνολο του ναξιακού λαού για τα κατωτέρω:

Το εν λόγω έργο είχε προταθεί από την προηγούμενη Δημοτική Αρχή και είχε συμπεριληφθεί στα έργα άμεσης προτεραιότητας, δηλαδή στην Α' δεξαμενή του Γ' ΚΠΣ.

Στις 15 Οκτωβρίου 2003 και χωρίς να έχει ενημερωθεί η Δημοτική Αρχή του Δήμου μας, συνεδρίασε το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της ΤΕΔΚ με σκοπό να εξετάσει το βαθμό ωριμότητας των έργων που ήταν ενταγμένα στην Α' δεξαμενή, ώστε να καταρτίσει τον κατάλογο των έργων που η ίδια θα πρότεινε για ένταξη στο ΠΕΠ Αιγαίου, βάσει της προβλεπόμενης διαδικαίας του δημοκρατικού προγραμματισμού.

Στη συνεδρίαση αυτή αποφασίστηκε, εν αγνοία του Δήμου μας, να μη συμπεριληφθεί το υπόψη έργο στη λίστα των προτάσεων, απόφαση για την οποία επίσης δεν ενημερώθηκε ο Δήμος μας.

Ο αποκλεισμός του έργου έγινε αντιληπτός από τον Δήμαρχο Δρυμαλίας κατά την ανάγνωση των θεμάτων ημερήσιας διάταξης που περιλαμβάνονταν στην πρόσκληση συνεδρίασης του Νομαρχιακού Συμβουλίου, η οποία θα πραγματοποιούταν στις 19.11.2003. Αμέσως προέβη σε προφορική διαμαρτυρία προς τον Πρόεδρο και τον Διευθυντή της ΤΕΔΚ, κ.κ. Δεκαβάλλα και Τομαή, αντίστοιχα, οι οποίοι και δεσμεύτηκαν ότι θα εισάγουν το θέμα στην επόμενη συνεδρίαση του Δ.Σ. της ΤΕΔΚ.

Πράγματι, οι προαναφερόμενοι υλοποίησαν τη δέσμευσή τους και κατά τη συνεδρίαση του Δ.Σ. της ΤΕΔΚ, που πραγματοποιήθηκε στις 24.11.2003 στη Σαντορίνη και στην οποία παρευρέθηκε και ο Δήμαρχος Δρυμαλίας, με έγγραφη εισήγησή τους στο Δ.Σ. της ΤΕΔΚ πρότειναν να συμπεριληφθεί το έργο στον πίνακα με τα προτεινόμενα έργα, παραθέτοντας τα παρακάτω επιχειρήματα:

- Το έργο είναι πλήρως ώριμο, αλλά δεν προτάθηκε στη συνεδρίαση της 15.10.2003 διότι η επιτροπή κατάρτισης δεν είχε επαρκή ενημέρωση για την πορεία ωρίμανσής του.

• Το έργο είναι εγγεγραμμένο στα έργα άμεσης προτεραιότητας (Α' δεξαμενή έργων του ΠΕΠ).

• Το έργο έχει προταθεί για ένταξη στο ΠΕΠ και από το Νομαρχιακό Συμβούλιο Κυκλάδων κατά τη συνεδρίαση της 19ης Νοεμβρίου 2003.

Στην παραπάνω πρόταση αντιτάχθηκε ο Δήμαρχος Δ. Νάξου κ. Κόκκοτας, ο οποίος αφού πήρε το λόγο πρότεινε να μη γίνει καμία αλλαγή στον πίνακα προτεινόμενων έργων της ΤΕΔΚ, με το πρόσημα ότι έχει προηγηθεί συμφωνία μεταξύ των μελών του Δ.Σ. της ΤΕΔΚ και η ένταξη του έργου θα δημιουργούσε πρόβλημα στη συμφωνία αυτή.

Η πλειοψηφία των μελών του Δ.Σ. της ΤΕΔΚ συντάχθηκε με την πρόταση του κ. Κόκκοτα, με αποτέλεσμα να μη συμπεριληφθεί στον πίνακα προτεινόμενων έργων ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου 2000-2006 ένα έργο ζωτικής σημασίας για την κεντρική Νάξο και ιδιαίτερα για το Φιλώτι, το μεγαλύτερο σε πληθυσμό χωριό των Κυκλάδων, που παρά τη δυναμική αύξησης των πενήντα (50) νηπίων του, στεγάζει το νηπιαγωγείο του σε ενοικιαζόμενο χώρο.

Μετά τα ανωτέρω, θέτουμε στην κρίση σας το γεγονός ότι το Δ.Σ. της ΤΕΔΚ Κυκλάδων συνεδρίασε εν αγνοία μας, έλαβε αποφάσεις που αφορούν το Δήμο μας εν αγνοία μας και δεν μπήκε στον κόπο ούτε καν να μας γνωστοποιήσει τις αποφάσεις αυτές. Θέτουμε στην κρίση σας διαδικασίες, κατά τις οποίες γίνονται συμφωνίες και λαμβάνονται αποφάσεις για εμάς, χωρίς εμάς.

Θεωρούμε ότι τόσο σημαντικά θέματα σαν αυτά που αφορούν το δημοκρατικό προγραμματισμό δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο του Διοικητικού Συμβουλίου της ΤΕΔΚ, αλλά της Γενικής της Συνέλευσης στην οποία μετέχει το σύνολο των δημάρχων και των αντιπροσώπων των δήμων και κοινοτήτων των Κυκλάδων.

Τέλος, με αισθήματα ιδιαίτερης απογοήτευσης και πικρίας, θέτουμε στην κρίση σας τη στάση του Δημάρχου Δ. Νάξου κ. Κόκκοτα, ο οποίος σε κάθε ευκαιρία δεν παραλείπει να διαβεβαιώνει, με μεγαλοστομίες και ωραία λόγια, ότι αντιμετωπίζει τη Νάξο ενιαία και νοιάζεται για την ισόροπη ανάπτυξή της. Είναι γεγονός ότι από τον κ. Κόκκοτα περιμέναμε, αν όχι να υπερασπιστεί την ένταξη του έργου στο ΠΕΠ, τουλάχιστον να μη σταθεί ο κύριος πολέμιος αυτής.

Γιάννης Τζουάννης
Δήμαρχος Δρυμαλίας

Η ομιλία του Προέδρου του Συλλόγου κ. Γιάννη Αγγελή στη συνέλευση του συλλόγου

Φίλες και φίλοι του Συλλόγου,

Σας καλωσορίζουμε στη γενική συνέλευση και σας ευχαριστούμε για την ανταπόκρισή σας στο κάλεσμά μας.

Τα θέματά μας είναι: απολογισμός ταμείου, απολογισμός διοικητικού συμβουλίου, εκλογή εφορευτικής επιτροπής και ορισμός ημερομηνίας εκλογών.

Θα αναφερθώ στον απολογισμό του διοικητικού συμβουλίου:

1ον Στη διάρκεια του απερχόμενου διοικητικού συμβουλίου κυκλοφόρησαν 4 φύλλα της εφημερίδας. Η εφημερίδα είναι, θα έλεγα, **το καλύτερο εργαλείο του συλλόγου**. Στο σημείο αυτό οφείλω να ευχαριστήσω τον υπεύθυνο κ. Νικόλαο Λεβογιάννη και τα μέλη της συντακτικής επιτροπής. Χάρη στη μηχανοργά-

νωση που έκανε ο σύλλογος με τη βοήθεια του Φραγκίσκου Φατούρου, του Παναγιώτη Λιανή και άλλων μελών, τα οποία ευχαριστούμε, ο σύλλογος έχει τη δυνατότητα να επικοινωνεί μέσω της εφημερίδας με περισσότερες από 1.000 οικογένειες. Πιστεύω ότι είναι ένα έργο που πρέπει πάση θυσία να συνεχίσει να υπάρχει.

2ον Κάναμε την καθιερωμένη εκδήλωση για την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας και την βράβευση των νέων φοιτητών.

3ον Ολοκληρώσαμε την εκκλήσια των Αγίων Αποστόλων. Συγκεκριμένα: τα δάπεδα, το βάψιμο, τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, την αγορά εικόνων καθώς και ό,τι άλλο ήταν απαραίτητο. Επίσης τελείωσε τα

εγκαίνια και διοργανώσαμε εκδήλωση. Η συνολική δαπάνη ήταν περίπου 7.500 ευρώ. Ήταν κάτι που έπρεπε να τελειώσει και να λειτουργηθεί όπως είχε γραφτεί παλαιότερα στην εφημερίδα.

4ον Βοηθήσαμε με 1.000 ευρώ (από το Ταμείο Αλληλοβοηθείας) συγχωριανούς που είχαν προβλήματα υγείας.

5ον Κάναμε εκδήλωση στην Παναγίτσα με κέρασμα για το πανηγύρι της Θεοσκεπάστης.

6ον Δώσαμε στο σχολείο του χωριού 1200 ευρώ για φωτιστικά και ηλεκτρολογικό υλικό, γιατί ο προϋπολογισμός δεν προέβλεπε κάτι τέτοιο.

Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω όλους τους συγχωριανούς που με τη βοήθειά τους, οικονομική και ηθική, καταφέραμε όλα αυτά.

Η Κωμιακή έχει ανάγκη από νέα έργα

☞ **Συνέχεια από τη σελ. 1**

νόμνη τουριστική διαδρομή από τα πρακτορεία, σε κανένα έντυπο, δεν υπάρχει πρόταση για την Κωμιακή.

Πρωταρχικής ανάγκης λοιπόν το θέμα των δρόμων. Ο δρόμος Κωμιακής-Ελιγμού με τις γνωστές περιπέτειες, έχει άδηλο το μέλλον. Ο δεύτερος, απολύτως απαραίτητος δρόμος Κωμιακής-Μυρίση-Κάμπου, είναι απλός αγροτικός χωματόδρομος, διανοιγμένος χωρίς μελέτη, και με την πρώτη βροχή είναι αδύνατη η χρησιμοποίησή του. Ο δρόμος αυτός, μήκους 10 χιλιομέτρων περίπου, συνδέει την Κωμιακή με τον περιφερειακό δρόμο Εγγαράν-Απόλλωνα, και με τους οικισμούς της στα δυτικά και βόρεια.

Μέσω του περιφερειακού

δρόμου μειώνει την απόσταση Κωμιακή-Χώρα, κατά 5 περίπου χιλιόμετρα, η δε διαδρομή είναι ευκολότερη. Βοηθά στην μετακίνηση ανθρώπων και διακίνηση προϊόντων και συμβάλλει στην αποσυμφόρηση του επαρχιακού δρόμου. Λύνει το πρόβλημα του αποκλεισμού από χιόνια. Μπορεί να αποτελέσει προέκταση του περιφερειακού δρόμου, σύνδεσή του με τον επαρχιακό μέσω της Κωμιακής, και την εναλλακτική διαδρομή προς την Χώρα και των γειτονικών χωριών (Μέσης, Σκαδού, Κορώνου). Μπορεί να καταστήσει την Κωμιακή ένα μικρό τοπικό κέντρο μέσω μιας ιδιαίτερα σπάνιας για τα Κυκλαδονήσια διαδρομής λόγω της ομορφιάς του τοπίου (λαγκάδια με πλατάνια και τρεχούμενα νερά στην

περιοχή του Μυρίση, πανοραμική θέα δυτικά, βόρεια και ανατολικά στο Αιγαίο στην περιοχή Διόδη).

Χρόνια τώρα αποτελεί αίτημα των κατοίκων, των φορέων τους και της Ο.ΝΑ.Σ. η κατασκευή του δρόμου αυτού. Η δαπάνη σχετικά μικρή, η ωφέλεια μεγάλη: Θα δώσει το φιλί της ζωής στην Κωμιακή.

Ο Δήμαρχος Δρυμαλίας είχε υποσχεθεί πριν από τις εκλογές ότι θα ασχοληθεί με το έργο αυτό. Περιμένουμε ενημέρωση για τις μέχρι τώρα ενέργειες.

Όμως, εξαρτάται κυρίως από εμάς, τους απανταχού Κωμιακίτες με τους φορείς μας.

Να απαιτήσουμε την κατασκευή του δρόμου και να βοηθήσουμε γι' αυτήν. Μπορούμε.

Κ.Ε.Α.

Συνέδριο «Η Νάξος διά μέσου των αιώνων»

☞ **Συνέχεια από τη σελ. 4**

μετά το 1990».

«Η κοινωνική θέση της γυναίκας στη Νάξο με βάση τα παλιά δικαιπρακτικά έγγραφα».

«Η ιστορία της αρχαιολογικής έρευνας στη Νάξο».

«Λαογραφικά της Νάξου».

«Η δημογραφική πορεία της Νάξου από το 1821 έως σήμερα».

Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός, ότι πλάι στις εισηγήσεις των διακεκριμένων επιστημόνων στάθηκαν αντάξια και οι εισηγήσεις των νέων ερευνητών, φοιτητών και μαθητών.

Η Β' Ενότητα του Συνεδρίου είχε θέμα «**Σκέψεις για το παρόν και το μέλλον της ορεινής Νάξου**» και έγινε την τρίτη ημέρα των εργασιών του Συνεδρίου.

Εισηγητές ήταν οι κύριοι Γεώργιος-Αλέξανδρος Μαγκάκης, Λάζαρος Θεόφιλος, Μανώλης Μανωλάς, Ιωάννης Χατζόπουλος, Βασίλης Κοντοπίδης, Γερμάνιος Καπίρης, Στυλιανός Ευριπιώτης και Μιχάλης Κατσάνης, οι οποίοι μας έκαναν να στοχαστούμε, να ανησυχίσουμε, να ελπίσουμε, αλλά και να παροτρυνθούμε σε δράση.

Την Β' αυτή Ενότητα έκλεισε η ομιλία του κ. Νίκου Λεβογιάννη, βουλευτή Κυκλάδων, σχετικά με τους Ναξιώτες πολιτικούς στη

νεότερη Ελλάδα.

Η Γ' Ενότητα ήταν αφιέρωματιμή στον ξεχωριστό άνθρωπο και αγωνιστή Μανώλη Γλέζο, για τον οποίο μίλησαν με λόγια που συγκίνησαν οι Στέφανος Εμμ. Φαρράς, Σοφία Κατσούρου, Γεώργιος Τζαννέτης, Άδωνις Γεωργιάδης, Χρήστος Πασαλάρης, Κατερίνα Γλέζου, Παναγιώτης Κοντός, Χριστόφορος Χαραλαμπάκης, Μανώλης Ζευγώλης και Νίκος Δέτσος.

Οι εργασίες του Συνεδρίου έληξαν την Κυριακή 7 Σεπτεμβρίου με τον εκκλησιασμό των Συνέδρων στην όμορφη εκκλησία της Κορώνου και την διάλεξη του κα-

θηγητή Παιδαγωγικών Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ιωάννη Μαρκαντώνη, με θέμα «*Ξύλου σταυρού κανή κτίσις*».

Επίλογος

Εμείς περιμένουμε με ανυπομονησία την έκδοση των Πρακτικών του Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου «Η Νάξος διά μέσου των αιώνων» και το Δ' Πανελλήνιο Συνέδριο, το σημαντικό αυτό πνευματικό και πολιτιστικό γεγονός που θα μπορούσε, πρόταση προς τους επιστημονικούς υπεύθυνους του Συνεδρίου, να φιλοξενηθεί από το πανέμορφο και φιλόξενο χωριό μας.

Ο Δήμος Δρυμαλίας στη «Φιλοξένια»

☞ Και οι δύο Δήμοι της Νάξου έδωσαν το «παρών» στην 19η Διεθνή Έκθεση Τουρισμού «Φιλοξένια», που έγινε στη Θεσσαλονίκη από 30 Οκτωβρίου μέχρι 2 Νοεμβρίου. Ο Δήμος Δρυμαλίας, που για πρώτη φορά συμμετείχε, σε συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κυκλάδων εκπροσωπήθηκε από την αντιδήμαρχο Παρασκευή Βιτζηλαίου και τη Σοφία Σκυλάκη-Τζουάνη.

«**Ως δήμος θέλουμε να γυρίσουμε λίγο πίσω το χρόνο και να δώσουμε το μήνυμα ότι τουρισμός δεν σημαίνει μόνο νυχτερινή ζωή, αλλά υπάρχει κάτι καλύτερο, που είναι η ζωή κοντά στη φύση και την παράδοση**», δήλωσε η αντιδήμαρχος κ. Βιτζηλαίου, δίνοντας με σαφήνεια το στίγμα της συμμετοχής του δήμου μας. Καλορίζικη λοιπόν να είναι η παρθενική και πανθομολογούμεως επιτυχημένη συμμετοχή του Δήμου Δρυμαλίας.

Π.Ε.Α.

ΑΛΕΞΙΟΣ Δ. ΚΟΥΝΑΣ
ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ
Γ. Ιατρός Νοσοκομείου «ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ»

- Μέλος της Ελληνικής Δερματολογικής Εταιρείας
- Μέλος της Ελληνικής Δερματοχειρουργικής Εταιρείας
- Μέλος της Ευρωπαϊκής Δερματολογικής Εταιρείας

- **Αισθητική Δερματολογία**
- **Αντιγήρανση**
- **Καθαρισμός Προσώπου**
- **Θεραπεία Ακμής**
- **Τριχόπτωση • Κυτταρίτιδα**
- **Ριζική Αποτρίχωση με Laser**
- **Κρυσθεραπεία • Peeling**
- **Δερματοσκόπηση • Τριχοριζόγραμμα**

Δέχεται:
Δευτέρα-Πέμπτη: Πρωί 9-12, Απόγευμα 5-8.
Παρασκευή: 9 π.μ. - 2 μ.μ.

Ιατρείο: Βεΐκου 6 & Φυγαλείας 1, Γαλάτσι, Τηλ. 210-2919009

Γράφει ο Πέτρος Ν. Σουσουής
Φοιτητής ΤΕΙ Τεχνολογίας

Φύσα αεράκι, φύσα με...

Ο ΠΩΣ λέει και ο ποιητής Νίκος Γκάτσος στο ομότιτλο ποίημά του, θα πρέπει μάλλον όλοι μας να συμμεριστούμε την άποψή του, γιατί με το καινούριο αιολικό πάρκο που δημιουργείται τώρα στη Νάξο, θα αποκτήσει το νησί μας μία έστω και λίγων ποσοστιαίων μονάδων ενεργειακή αυτονομία.

Είναι γνωστό ότι τα ορυκτά καύσιμα (πετρέλαιο, λιθάνθρακες, λιγνίτες, γαιάνθρακες κ.ά.) δεν επαρκούν για την κάλυψη των συνεχώς αυξανόμενων ενεργειακών αναγκών του πλανήτη. Μάλιστα σε λίγα χρόνια προβλέπεται η πλήρης εξάντληση τους, γι' αυτό η ανάγκη για την καλύτερη και μεθοδικότερη εκμετάλλευση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (Α.Π.Ε.) έχει γίνει άκρως επιτακτική.

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι: η ηλιακή, η αιολική, η γεωθερμική, η δυναμική που έχει το νερό (υδατοπτώσεις, υδροηλεκτρικά φράγματα) και η βιομάζα. Από τις παραπάνω, ιδιαίτερο ενδιαφέρον για πρακτικές και οικονομικά βιώσιμες εφαρμογές, παρουσιάζει η αιολική ενέργεια.

Ο άνεμος, που δημιουργείται από την ανομοιομορφή κατανομή της θερμότητας του Ήλιου πάνω στη Γη, υπήρξε μία από τις πιο παλιές μορφές ενέργειας, η οποία αξιοποιήθηκε σαν κινητήρια δύναμη κυρίως στη ναυτιλία και στους ανεμόμυλους. Η ζωτική του σημασία για την ανάπτυξη του ανθρώπινου πολιτισμού φαί-

νεται άλλωστε και από το γεγονός ότι οι αρχαίοι Έλληνες τον είχαν θεοποιήσει στο πρόσωπο του Αίολου, του θεού των ανέμων.

Από τότε μέχρι σήμερα, και ειδικότερα μετά το ενεργειακό πρόβλημα που ξέσπασε από την αλόγιστη χρήση των ορυκτών καυσίμων, καταβάλλονται προσπάθειες για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εκμετάλλευση της κίνησης των αέριων μαζών, κυρίως στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής.

Μία τέτοια προσπάθεια τίθεται τώρα σε εφαρμογή και στη Νάξο, με τη δημιουργία του αιολικού πάρκου στην περιοχή του Ξηρόκαμπου των Εγγαρών.

Τα αιολικά πάρκα είναι τοποθεσίες στις οποίες έχει εγκατασταθεί ένας αριθμός ανεμογεννητριών (μονάδων), με σκοπό τη μετατροπή της κινητικής ενέργειας του ανέμου σε ηλεκτρική, και ήδη αποτελούν πραγματικότητα για τα περισσότερα νησιά του Αιγαίου. Το γεγονός ότι το νησί μας είναι συνδεδεμένο με το ηλεκτρικό δίκτυο της ηπειρωτικής χώρας μέσω υποθαλάσσιας γραμμής 400 kV, η οποία περνάει από την νότια Εύβοια στην Άνδρο, στην Τήνο, στη Μύκονο, στην Πάρο και καταλήγει στη Νάξο, ίσως ευθύνεται για την καθυστερημένη αξιοποίηση του αιολικού δυναμικού του νησιού.

Βέβαια πριν μερικά χρόνια είχε εφαρμοστεί ένα πιλοτικό (δοκιμαστικό) πρόγραμμα της Δ.Ε.Η., κατά το οποίο μία ανεμογεννήτρια μικρής ισχύος εγκαταστάθηκε

στην περιοχή των Εγγαρών, με σκοπό την αξιολόγηση των ανεμολογικών δεδομένων από την επιχείρηση και την κατάλληλη μετετάλλευσή τους. Παρόμοιες μελέτες έχουν γίνει και από διάφορα ερευνητικά κέντρα και ιδρύματα της Ελλάδας, αλλά και του εξωτερικού, που αφορούν ολόκληρη την ελληνική επικράτεια. Η αξιολόγηση των δεδομένων και των

κου αυτού. Η εταιρία που έχει αναλάβει την αποπεράτωση του είναι η εταιρία «ΜΕΛΚΑ Ενεργειακή Α.Ε.» και έχει εγκαταστήσει μέχρι στιγμής δύο ανεμογεννήτριες ονομαστικής ισχύος 600 kW (600.000 Watt) η κάθε μία. Οι δύο αυτές μονάδες είναι οριζόντιου άξονα (ως προς τη ροή του αέρα) και οι δρομείς τους φέρουν τρία πτερύγια κατασκευασμένα από

Τυπικό αιολικό πάρκο με δύο ανεμογεννήτριες.

πληροφοριών αυτών εξαρτάται από τις ενεργειακές ανάγκες της εκάστοτε περιοχής.

Έτσι, παρ' όλο που στη Νάξο παρέχεται ηλεκτρική ενέργεια από το κεντρικό ηλεκτρικό δίκτυο της χώρας, έγινε αντιληπτό το όφελος που θα είχε το νησί από μία τέτοια εγκατάσταση, γι' αυτό και ξεκίνησε η κατασκευή του παρ-

συνθετικό υλικό, πρώτων για τη μείωση του βάρους και της αδρανειακής τους μάζας και δεύτερον για την εξασφάλιση της απαραίτητης αντοχής τους στις διάφορες μηχανικές καταπονήσεις που υφίστανται. Αυτά μπορούν μέσω κατάλληλων μηχανισμών να περιστρέφονται (ο άξονας περιστροφής τους είναι πάντα κάθετος στη διεύθυνση του αέρα), οπότε και να ρυθμίζονται ανάλογα η ταχύτητες των μονάδων σε σχέση πάντα με την ταχύτητα που έχει το ρεύμα του ανέμου.

Ουσιαστικά τα πτερύγια είναι το μόνο μέρος του άξονα των ανεμογεννητριών το οποίο φαίνεται. Όλα τα υπόλοιπα συστήματα (μηχανικά, ηλεκτρικά, συστήματα πέδησης, προστασίας και αυτοματισμού) των μονάδων βρίσκονται εντός κλειστού κελύφους το οποίο ονομάζεται άτρακτος και η οποία είναι τοποθετημένη στο ψηλότερο σημείο μίας μεταλλικής κατασκευής, του πύργου. Η άτρακτος μπορεί κι αυτή με τη σειρά της να περιστραφεί σε κατακόρυφο άξονα για την πλήρη αξιοποίηση της πνοής του ανέμου ανάλογα την κατεύθυνση που έχει.

Το μηχανικό σύστημα που βρίσκεται στην άτρακτο των μηχανών περιλαμβάνει όλους εκείνους τους μηχανισμούς που περιστρέφουν την ίδια αλλά και τα πτερύγια. Όμως το πιο σημαντικό απ' όλα είναι το κιβώτιο ρύθμισης στρόφων (πολλαπλασιαστής στρόφων). Μέσω αυτού του μηχανισμού κινούνται τα κινούμενα μέρη της ηλεκτρογεννήτριας και παράγεται η απαιτούμενη ισχύς.

Όσον αφορά τώρα τα ηλεκτρικά συστήματα των δύο μονάδων, τα σπουδαιότερα είναι οι δύο ηλεκτρογεννήτριες και ο ηλεκτρονικός μετατροπέας ισχύος. Αυτές είναι τριφασικές επαγωγικές και το ρεύμα που παράγουν πηγαίνει στον μετατροπέα (από εναλλασσόμενο γίνεται συνεχές και μετά πάλι μετατρέπεται σε εναλλασσόμενο). Αυτού του είδους οι μετατροπείς (Inverters AC-DC-AC) παράγουν ρεύματα και τάσεις τα οποία έχουν πολύ καλά χαρακτηριστικά. Στη συνέχεια αυτά οδηγούνται στον υποσταθμό που διαθέτει το πάρκο, ανυψώνονται οι τάσεις, αντίστοιχα μειώνονται τα ρεύματα και τελικά συνδέεται ολόκληρο το πάρκο με το υπέρ-

χον δίκτυο που έχει το νησί.

Έλος το σύστημα πέδησης παίζει κι αυτό σημαντικό ρόλο για την ασφάλεια των μονάδων. Η κάθε ανεμογεννήτρια έχει τρία συστήματα πέδησης: το μηχανικό, που αποτελείται από δίσκο και σιαγόνες οι οποίοι δημιουργούν τριβή και ακινητοποιούν τον δίσκο, άρα και τον δρομέα σε κατάσταση ανάγκης (μεγάλες ταχύτητες ανέμου κ.ά.), το ηλεκτρικό, το οποίο λειτουργεί μέσω της γεννήτριας και το τελευταίο σύστημα πέδησης είναι η περιστροφή των πτερυγών που σημειώθηκε προηγουμένως. Επίσης, πρέπει να αναφερθεί ότι όλα αυτά τα συστήματα είναι πλέον πλήρως αυτοματοποιημένα και δεν χρειάζεται η καθημερινή απασχόληση τεχνικού προσωπικού παρά μόνο για τις διάφορες εργασίες συντήρησης του πάρκου.

Σαν γενικό συμπέρασμα του παραπάνω άρθρου, εξάγεται ότι με την αποπεράτωση του αιολικού πάρκου θα υπάρχει η δυνατότητα κάλυψης των συνεχώς αυξανόμενων (ιδίως κατά τους θερινούς μήνες) ενεργειακών αναγκών του νησιού μας, οι οποίες δεν ικανοποιούνται επαρκώς με την ήδη παρεχόμενη ισχύ της υποθαλάσσιας γραμμής. Επιπροσθέτως, τίθεται και θέμα ασφάλειας της παροχής του νησιού με ηλεκτρική ενέργεια σε περίπτωση βλάβης της γραμμής τροφοδοσίας.

Με βάση την καινούρια ενεργειακή πολιτική που έχει χαράξει η Ευρωπαϊκή Ένωση και την οποία καλούνται να ακολουθήσουν όλα τα κράτη μέλη της, άρα και η Ελλάδα (κατάργηση μονοπωλιακών εταιρειών, απελευθέρωση της παραγωγής μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας), το νησί μας θα αποκτήσει καινούργιες προοπτικές για την περαιτέρω ανάπτυξη και εξέλιξη του, με άμεσο αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων ευκαιριών για τους κατοίκους. Επιπλέον με αυτήν την εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας δεν θα επιβαρυνθεί καθόλου ο πλούτος και το φυσικό περιβάλλον του τόπου.

Η ενεργειακή αυτή μετατροπή γίνεται με εκπομπή μηδενικών ρύπων, σε αντίθεση με τους θερμοηλεκτρικούς σταθμούς (των οποίων καύσιμο είναι ο λιγνίτης) ή τις γεννήτριες με κινητήρες ντίζελ (οι οποίες χρησιμοποιούνται κατά κόρον στα απομακρυσμένα νησιά), επιβαρύνοντας το περιβάλλον με πληθώρα ρυπογόνων σωματιδίων, όπως διοξείδιο του άνθρακα (CO₂), οξείδια του αζώτου (NO_x), οξείδια του θείου (SO_x) και άλλα, τα οποία είναι άκρως επικίνδυνα για την υγεία των κατοίκων στις γύρω περιοχές.

Έλος, το σημαντικότερο, ίσως και το πλέον κατανοητό όφελος από τη χρησιμοποίηση του αιολικού πάρκου (και γενικά όλων των Α.Π.Ε.), είναι ότι συμβάλλει στη μείωση του κόστους της παρεχόμενης ενέργειας από τη Δ.Ε.Η. (σε ευρώ/κιλοβατώρα) και τελικά στη μείωση του λογαριασμού του κάθε καταναλωτή. Αυτό συμβαίνει διότι μειώνονται οι εισαγωγές πετρελαίου και άλλων καυσίμων υλικών, των οποίων οι τιμές παρουσιάζουν μία συνεχή αυξητική τάση λόγω κοινωνικοπολιτικών αλλαγών και συμφερόντων.

Συνοψίζοντας, θα πρέπει να γίνει σε όλους αντιληπτή η αξία που έχει η παραγωγή ηλεκτρισμού από την κίνηση του ανέμου και το γεγονός ότι με την εκμετάλλευσή της θα αναβαθμιστεί το νησί μας. Γι' αυτό απαιτείται η καθολική αφύπνιση των ανθρώπων που διαχειρίζονται τα «κοινά» του τόπου, ούτως ώστε να μην παραμείνει ανεκμετάλλευτη για περισσότερο χρονικό διάστημα.

Δασοπροστασία ή Δασοκτονία

Η ψήφιση του Νομοσχεδίου

Στις 4.12.2003 ψηφίστηκε το Νομοσχέδιο για την «Προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, κατάρτιση δασολογίου, ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί των δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων και άλλες διατάξεις».

Στο Νομοσχέδιο εξειδικεύονται οι ορισμοί του δάσους και της δασικής έκτασης, με βάση τη νομολογία και την επιστήμη της Δασολογίας.

Σαν δάσος ή δασική χαρακτηρίζεται μια έκταση που πρέπει:

- Να φέρει δασοπονικά είδη, όχι φρύγανα.
  - Να έχει έκταση 3 στρέμματα τουλάχιστον.
  - Τα δασοπονικά είδη να καλύπτουν τουλάχιστον το 25% της έκτασης.
- Επιπλέον στο Νομοσχέδιο αντιστοιχίζονται (:) τα παρακάτω θέματα:
- Ρυθμίσεις προστασίας δασών.
  - Το θέμα των δασωμένων αγρών.
  - Το θέμα των «διακατεχομένων» δασών.
  - Οι δασικοί χάρτες και το δασολόγιο.

Αυτά σαν εισαγωγή σε ένα μεγάλο ζήτημα, που για τις Κυκλάδες και τη Νάξο ιδιαίτερα θα παίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του νέου τοπίου.

Ήδη έχουμε στα χέρια μας (από Δελτίο Τύπου του βουλευτή Ν. Λεβογιάννη) την άποψη που στηρίζει το νομοσχέδιο και χαρακτηριστικά ισχυρίζεται ότι «με το νέο δασικό νόμο λύνονται το 90% των προβλημάτων και παύει η ταλαιπωρία των πολιτών, που μήνες και χρόνια προσπα-

Δασική ή οικοδομώσιμη έκταση.

θούσαν να βρουν άκρη στον κυκεώνα της ασαφούς νομοθεσίας και συχνά αναζητούσαν άλλους τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων τους αυτών».

Από την άλλη μεριά οι βουλευτές της αντιπολίτευσης που αντιτάχθηκαν στην ψήφιση του νομοσχεδίου, υποστηρίζουν ότι σύμφωνα με τον δοθέντα ορισμό (έκταση 3 στρεμμάτων, που την καλύπτουν κατά 25% δασοπονικά είδη, από τα οποία αποκλείονται τα φρύγανα), δάσος είναι τελικά κάθε έκταση που δεν μπορεί να γίνει οικόπεδο και ότι, κατ' αρχήν, παύουν να προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία περί τα 4,5 εκατομμύρια στρέμματα, «τα πλείστα των οποίων, εντελώς συμπτωματικά, είναι παράλιες εκτάσεις», όπως επισημαίνει ο Πέτρος Μανταΐος σταση «Ελευθεροτυπία» της Τρίτης 9.12.2003. Και προσθέτει:

«...Και έπεται συνέχεια, που φτάνει ως τα όρη, τ' άγρια βουνά, εκ των οποίων όσα δεν διέπονται από τη δασική νομοθεσία περιέρχονται στην ΕΤΑ (σε μουά) Α.Ε. και την αγνώστου... ετυμολογίας "Αγρογή Α.Ε.". Όμως ακόμη και το ελάχιστο ποσοστό κάλυψης, το 25%, είναι "τραβηγμένο από τα μαλλιά", καθώς αντιβαίνει στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έχει ορίσει ως ελάχιστο το 10%, το οποίο θα υποχρεωθούμε να εφαρμόσουμε σε 6 μήνες! Άρα, όποιος προλάβει...».

Επειδή το θέμα είναι πάρα πολύ σοβαρό, θα επανέλθουμε στο επόμενο φύλλο (με τις απόψεις που είναι αντίθετες), ώστε να μπορούμε να αναγνωρίσουμε αντικειμενικά να απαντήσει αν τελικά ψηφισθέν νομοσχέδιο προστατεύει το δάσος ή το καταστρέφει και γιατί. **Π.Ε.Λ.**

Κίνδυνοι από τα κινητά τηλέφωνα

Αντικρουόμενες οι απόψεις των επιστημόνων σχετικά με τις επιπτώσεις στην υγεία από τη χρήση κινητών τηλεφώνων

Του Μανόλη Παν. Λιανή
(Μαθητή Γ' Λυκείου)

Όλοι γνωρίζουμε ότι η χρήση ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας για τη μεταφορά πληροφοριών, αποτελεί, εδώ και πολύ καιρό, ένα από τα συνηθισμένα στοιχεία της σύγχρονης καθημερινής ζωής. Τα τελευταία χρόνια και σε παγκόσμιο επίπεδο η μεταφορά πληροφοριών με την ειδική μορφή της κινητής τηλεφωνίας έχει γνωρίσει μια τρομερή και άνευ προηγουμένου μαζική εξάπλωση.

Ο αριθμός των ατόμων που καθημερινά χρησιμοποιούν κινητό τηλέφωνο αυξάνεται κατακόρυφα και έχει ήδη φτάσει μόνο στις ΗΠΑ τα 100 εκατομμύρια, δηλαδή ένα μεγάλο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού. Στην Αγγλία μάλιστα, υπολογίζεται ότι οι καθημερινοί χρήστες υπερβαίνουν τα 15 εκατομμύρια.

Ο αριθμός αυτός αυξάνεται ιδιαίτερα ανάμεσα στους νεαρούς και ανήλικους χρήστες. Στην Ευρώπη, όπως δείχνουν σχετικές μελέτες, το 25% των χρηστών κινητού τηλεφώνου είναι ανήλικοι! Η χώρα μας δεν αποτελεί εξαίρεση, αφού για παράδειγμα, στα περισσότερα σχολεία το κινητό τηλέφωνο θεωρείται πια απαραίτητο αξεσουάρ κάθε μαθητή και μαθήτριάς. Τα ζούμε άλλωστε...

Παράλληλα, έχει αναπτυχθεί ραγδαία και η τεχνολογία που σχετίζεται με τα κινητά τηλέφωνα. Εκτός του εύχρηστου μικροσκοπικού τους μεγέθους και της αντοχής τους σε πτώσεις και χτυπήματα, τα αδιάβροχα κινητά, δεν είναι πια μόνο τηλέφωνα, αλλά, όπως είναι γνωστό, ενσωματώνουν και πολλές άλλες λειτουργίες, όπως αυτή της ηλε-

κτρονικής ατζέντας, του organiser, του μικροϋπολογιστή κλπ.

Ο χρήστης κινητού τηλεφώνου, εκτός από γραπτά μηνύματα μπορεί να στέλνει και να λαμβάνει εικόνες, προσωπικές φωτογραφίες, μπορεί να έχει οπτική επαφή με το συνομιλητή του και να παίζει ηλεκτρονικά παιχνίδια. Επίσης, μπορεί ανά πάσα στιγμή, να ενημερώνεται για το χρηματιστήριο, να έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο και, απ' ό,τι δείχνουν οι τελευταίες έρευνες, σύντομα θα μπορεί στο καντράν του τηλεφώνου του να βλέπει ακόμη και ταινίες βίντεο μεγάλου μήκους.

Όμως προσοχή! Διεθνείς επιστημονικές ομάδες συνεχίζουν να προειδοποιούν ότι τα κινητά τηλέφωνα, εκτός από την σχεδόν μαγική τους αίσθηση, εκπέμπουν και ακτινοβολίες που μπορούν να αποβούν επι-

κίνδυνες για τον ανθρώπινο οργανισμό. Τα κινητά τηλέφωνα δέχονται και εκπέμπουν ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία υπό τη μορφή μικροκυμάτων της τάξεως των 900-1.800 ΜΗΖ.

Ένα μέρος της ενέργειας της ακτινοβολίας αυτής απορροφάται από τον εγκέφαλο του χρήστη και ειδικά τους επιφανειακούς ιστούς του εγκεφάλου.

Οι μετρήσεις και οι έρευνες που σχετίζονται με κινητά τηλέφωνα αναφέρονται σε «ποσότητα απορροφημένης ενέργειας ανά γραμμάριο εγκεφαλικής ουσίας».

Οι επιστήμονες ισχυρίζονται πως αν η ενέργεια αυτή υπερβεί κάποια καθορισμένα όρια, τότε υπάρχει κίνδυνος για υπερθέρμανση του εγκεφαλικού ιστού, με πιθανό αποτέλεσμα την εμφάνιση διαφόρων σχετικών ασθενειών, ιδίως σε άτομα νεαρής ηλικίας, ο οργανισμός των οποίων είναι πολύ πιο ευάλωτος στις ακτινοβολίες, απ' ό,τι αυτός των ενηλίκων.

Κανείς δεν γνωρίζει πώς αντιδρά στην ακτινοβολία ο εγκέφαλος των παιδιών, ιδίως όταν πρόκειται για καθημερινή έκθεση για μεγάλα χρονικά διαστήματα στην ακτινοβολία του κινητού τηλεφώνου.

Υπάρχουν, βέβαια, και ακραίες περιπτώσεις γονέων που έχουν υιοθετήσει την άποψη ότι, όταν το παιδί τους μιλά στο κινητό τηλέφωνο, είναι σαν να βάζει το κεφάλι του μέσα σε φούρνο μικροκυμάτων.

Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι μέχρι στιγμής δεν έχει υπάρξει έρευνα που να αποδεικνύει άμεση βλαβερή επίδραση από την ακτινοβολία που εκπέμπουν τα κινητά τηλέφωνα. Πάντως, όπως λένε και οι ίδιοι οι επιστήμονες, αυτό δε σημαίνει ότι μπορούμε να αποκλείσουμε κάθε κίνδυνο, αφού μέχρι στιγμής οι έρευνες ήταν σαφώς ελλιπείς. Επιπλέον, δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία τα οποία να επιβεβαιώνουν ότι τα κινητά μπορούν να χρησιμοποιηθούν με απόλυτη ασφάλεια. Οι ειδικοί, μάλιστα, επισημαίνουν ότι αν οι έρευνες αυτές αναφέρονταν σε τρόφιμα ή φάρμακα, σίγουρα δε θα επιτρέπταν η πώληση και η κατανόλη τους, αφού είναι εντελώς ασαφές πόσο επιβλαβή είναι τα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά.

Η ταυτότητα του νεοεκλεγμένου Δ.Σ. στο Σύλλογο Κορωνίδας Νάξου

- **Αλιμπέρτης Βασίλειος** του Γεωργίου: Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, παλιό στέλεχος του Α.Ο. Κορωνίδα Γαλασίου – **Πρόεδρος του Δ.Σ.**
- **Αλιμπέρτης Μανώλης** του Νικολάου: Σπουδαστής ιδιωτικού ΙΕΚ, σκιτσογράφος.
- **Αλιμπέρτη Σοφία** του Αυγουστή: Δραστήριο μέλος των προηγούμενων συμβουλίων, τακτική συνεργάτης της εφημερίδας, υπεύθυνη των λαογραφικών, μέλος της Χορωδίας της Δόμνας Σαμίου και τώρα μέλος της χορωδίας και της χορευτικής ομάδας του Κέντρου Αιγαϊακών Λαογραφικών και Μουσικολογικών Ερευνών (ΚΑΛΜΕ) – **Ταμίας.**
- **Βιτζηλαίος Αυγουστής** του Βασιλείου: Ηλεκτρολόγος, δραστήριο μέλος Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Γαλασίου, υποψήφιος με τη Δημοτική Συνεργασία Γαλασίου στις Δημοτικές εκλογές.
- **Καραμπάτσος Ηλίας**: Αναπληρωτής Δ/ντής ΕΣΥ Νοσοκομείου Νάξου, ειδικευμένος στην Εντατικολογία, Μοριακή Βιολογία και Γενική Ιατρική. Πλούσιο ερευνητικό και συγγραφικό έργο. (Οι επιστημονικές του δραστηριότητες τον υποχρεώνουν να βρίσκεται τακτικά στην Αθήνα, άρα και στον Σύλλογο.)
- **Κορρέ Σοφία** του Βασιλείου: Δραστήριο μέλος προηγούμενου Δ.Σ. Συλλόγου Κορωνίδας. Πάνω από δεκαετία προσφοράς και δράσης στο Σύλλογο στα πολιτιστικά και σαν μέλος Εφορευτικών Επιτροπών. Μέλος Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων και σχολική τροχονόμος, απόφοιτος Σχολής Λογιστών – **Γεν. Γραμματέας.**
- **Μυλωνά Αικατερίνη** του Εμμανουήλ: Τελειόφοιτος φοιτήτρια Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Υπότροφος του Πανεπιστημίου – **Ειδ. Γραμματέας.**
- **Μυλωνάς Γεώργιος** του Νικολάου: Φοιτητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Πειραιά, δραστήριο μέλος Φοιτητικών Συλλόγων, στέλεχος της Νεολαίας ΠΑΣΟΚ.
- **Σιδερίης Ευστάθιος** του Γεωργίου: Καθηγητής ΤΕΙ Πανεπιστημίου Κρήτης, Φυσικός, με πλούσιο επιστημονικό, διδακτικό και ερευνητικό έργο, ειδικευμένος σε θέματα περιβάλλοντος – **Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.**

Φυσικές ομορφιές του χωριού

Δεν είναι καταρράκτης στην Ήπειρο. Δεν είναι τοπίο ευρωπαϊκό. Δεν είναι καν ποτάμι. Ένας πανέμορφος ρυάκας είναι. Κομμακίτικο τοπίο, όπου το νερό, ακολουθώντας τον αιώνιο προσορισμό του, εξακολουθεί να αρδεύει πανέμορφους μπαξέδες και να θυμίζει στο πέραςμά του την αλοτινή λειτουργία δεκατεσσάρων νερόμυλων...

ΑΡΓΥΡΗΣ Α. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ

Δέχεται καθημερινά: 7-9 μ.μ.

Ιατρείο: Σολωμού 62, 3ος όροφος, Τ.Κ. 104 32
Τηλ. Γραφ.: 210-5221853, Κιν.: 6937-262400

ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΤΕΛΙΑ

ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΕΡΗΧΩΝ ΚΑΡΔΙΑΣ

Δέχεται καθημερινά
Απόγευμα: 6-8, Πρωί με ραντεβού

Ιατρείο: Βεΐκου 50, Γαλάτσι, Τηλ. 210-2923226, Κιν. 6932-436416

Νέα από το Σύλλογο Απολλωνιατών

Τη Δευτέρα 1 Δεκεμβρίου 2003 και ώρα 7 μ.μ. συνήλθε το νεοεκλεγέν Συμβούλιο του Συλλόγου Απολλωνιατών Νάξου, που προήλθε από τις εκλογές της 23ης Νοεμβρίου 2003, και συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος: **Αντώνιος Εμμ. Χωριανόπουλος.**

Αντιπρόεδρος: Νικόλαος Εμμ. Ρουφάνης.

Γεν. Γραμματέας: Κωνσταντίνος Γ. Χωριανόπουλος.

Ταμίας: Ιωάννης Ευαγγ. Βιτζηλαίος.

Ειδ. Γραμματέας: Σοφία Β. Παραρά.

Έφορος: Ιωάννης Δ. Ανδρής.

Μέλη: Ιωάννης Εμμ. Ανδρής, Δημήτρης Στ. Βιτζηλαίος, Κωνσταντίνος Ν. Ζερβός, Νικόλαος Π. Κορρές, Δημήτρης Ι. Μαύρος.

• Στις 7 Φεβρουαρίου 2004 εκδήλωση για την Κοπή της Πίτας και βράβευση επιτυχόντων.

ΜΑΝΘΟΣ ΣΤΕΡΓΙΩΤΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ - VIDEO

Καραϊσκάκη 9, Γαλάτσι, Τ.Κ. 111 46
τηλ. 210-2919706, fax 210-2914957, κιν. 6972-836293

Dr ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΡΑΣ

ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΟΣ

ΕΕ Γυναικολογίας - Μαιευτικής
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Ενεργό Μέλος Ακαδημίας - Επιστημών Ν. Υόρκης U.S.A.

Δέχεται με ραντεβού

Ιατρείο: Βεΐκου 6 & Φυγαλείας 1, Γαλάτσι, Τηλ. 210-2136901, Κιν. 6944-820330

Τι είν' τούτο; Κόμικ στην «Κωρονίδα»;;;
Αμέ! Όποιος έχει αντίρρηση να το
δηλώσει τώρα αλλιώς ας σωπάσει
για πάντα!!!

Πρώτη φορά στην εφημερίδα αυτή κι εγώ
σαν σκιτσογράφος αποφάσισα να πω δυο
λόγια. Που είναι τα λόγια;
Μα δεν έχετε ακούσει ότι μια εικόνα
μιλάει όσο χίλιες λέξεις;

Εμείς οι σκιτσογράφοι
μιλάμε κάπως έτσι...

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Στην Κωρονίδα 2003

ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΝΟ Ν. ΑΛΙΜΠΕΡΤΗ

ΚΩΜΙΑΚΗ
24 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

... ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΠΕΛΙΑ
ΒΓΗΚΑΝΕ ΓΙΑ ΚΑΛΑΝΤΑ...

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

• Ο Γιάννης Εμμ. Κορρές και η Μαριλένα απέκτησαν το τρίτο τους παιδί τον Οκτώβριο – αγοράκι.

Γάμοι

• Ο Αριστείδης Καρωώλης του Παντελή και η Μαρία Χωριανοπούλου του Νίκου του Ροή παντρεύτηκαν στις 22.11.2003 στην Παναγία-τοα.

• Η Ελένη Κορρέ (του Σακιαρομιχάλη) και ο Λάμπρος Τσαντίλας παντρεύτηκαν στις 2.11.2003 στην Αγία Γλυκερία.

• Η Μαρούσα Βιτζηλαίου του Βασίλη και ο Χαράλαμπος Βασιλόπουλος παντρεύτηκαν στις 15.11.2003 στην Αγία Ειρήνη.

• Ο Χαράλαμπος Κουρουναράκης και η Αναστασία Βουγιατζή παντεύτηκαν στον Άγιο Δημήτριο Ψυχικού.

Εις μνημόσυνον αιώνιον έσται δίκαιος

Γράφει ο Παναγιώτης Λιανής

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Πραγματικά την τελευταία στιγμή κι ενώ η εφημερίδα μας βρισκόταν «επί του πιεστηρίου», πληροφορηθήκαμε για την απώλεια δύο εκλεκτών, αιωνόβιων και συμπαιθών συγχωριανών μας τις τελευταίες μέρες του Νοεμβρίου:

• Η Κοτροκαλλιόπη, μάνα, γιαγιά και προγιαγιά, με εγγόνια, διεγγόνα και τριεγγόνα, πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα. Δεδομένου του ενδιαφέροντος των παιδιών και των δεκάδων εγγονών της, θα αναφερθούμε εκτενέστερα στο επόμενο φύλλο.

• Ο Δημήτριος Κορρές, του αείμνηστου Αντριάδομανόλη, γνωστός στον κόσμο της οικοδομής, των κατασκευών και του χωριού σαν «Μωσαϊκός».

Άρχοντας και δημιουργός άριστης οικογένειας, εγκατέλειψε πλήρης ημερών τον μάταιο τούτο κόσμο. Διαβιβάζοντας τα συλλυπητήριά μας στην οικογένειά του και στις εκλεκτές οικογένειες των θυγατέρων του, επιφυλασσόμαστε για εκτενέστερη αναφορά μας στο έργο και την πολιτεία του στο επόμενο φύλλο.

Μνημόσυνο στη Λέσχη του Συλλόγου

40 ημέρες χωρίς τον Γιώργο Αλιμπέρτη

ΣΕ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ φορτισμένη, με τη συγκίνηση και τον πόνο για την απώλεια του Γιώργου, έγινε το 40ήμερο μνημόσυνο του στη Λέσχη του Συλλόγου.

Το «Σπίτι του Κωμιακήτη» άνοιξε τις πόρτες του το ίδιο φιλόξενα όπως και στις χαρές. Όλα ήταν άψογα προετοιμασμένα. Ο Γιώργος κέρασε τους φίλους του σ' ένα περιβάλλον που μύριζε «χωριό». Και απάλυνε την οδύνη του μνημόσυνου και του πένθους, μεταφέροντας όλους μας νοερά στον γενέθλιο τόπο, το αγαπημένο μας χωριό, την Κωμιακή.

Όρθια μαζί με τα παιδιά της η Κούλα, ανάμεσα στους συγγενείς του Γιώργου και των γονιών και συγγενών της από τη Μέση, δείχνει ψύχραιμη, αποφασισμένη και έτοιμη να συνεχίσει μόνη της τον αγώνα που τόσο ευοίωνα και αισιόδοξα ξεκίνησε με τον σύντροφό της. Κοντά της είναι η χαροκαμένη μάνα, η κερα-Μαρία, μαζί με τα παιδιά της, τον Δημήτρη, την Κατερίνα, τη Σοφία και τη Βούλα.

Ο Μπαρμπερονικόλας, γω-

στός και επώνυμος στην ορεινή Νάξο, άρχοντας μεγαλοβόσκος, νοικοκύρης και φαμελίτης, ο πεθερός του Γιώργου, θα κλείσει την επιμνημόσυνη αυλαία με λόγια γεμάτα πόνο και αίσθημα: «*Να προσέχετε, συμπεθέρα, την Κούλα μου και τα εγγόνια μας πιο πολύ από πριν, που δεν έχουνε τώρα στηρίγματα πλην το Θεό, που τον ήπηρενε το Γιώργο μας ετσά γλήγορα κι ανασάντεχα...*».

Η εφημερίδα του Συλλόγου, μέσω του εκδότη της κ. Παν. Λιανή, διαβίβασε συλλυπητήρια μηνύματα παραγόντων της Ελληνικής Ομοσπονδίας Πυγμαχίας και του προέδρου της κ. Γιώργου Μακρυνού, με την διαβεβαίωσή τους να αφιερώσουν σε εύθετο χρόνο ημερίδα αγώνων αφιερωμένη στον πρωταθλητή πυγμαχάχο Γιώργο Αλιμπέρτη.

Ο δάσκαλος του Γιώργου, ο αειθαλής Θ. Μαλεβιζόπουλος, βετεράνος προπονητής της ΑΕΚ και τώρα με την ομώνυμη νικηφόρα ομάδα του πρόσφερε στη σύζυγο του Γιώργου Αλιμπέρτη πίνακα με τον Γιώργο πυγμαχό πρωταθλητή.

Η ΛΕΣΧΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΚΩΜΙΑΚΙΤΕΣ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΧΑΡΑΣ ή ΛΥΠΗΣ. ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΑΣ – ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΚΩΜΙΑΚΙΤΗ ΚΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΟ ΣΤΗΡΙΖΟΥΜΕ!

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Τα παιδιά της Στέλλας του παπα, ο Γιάννης και ο Νίκος Κορρές, με τις οικογένειές τους εκφράζουν θερμές ευχαριστίες στην εφημερίδα μας για το συγκινητικό αφιέρωμά της στην μητέρα τους και σε όλους όσους συμπαραστάθηκαν και συμμετείχαν στο πένθος τους – και στην Αθήνα και στο χωριό.

Στη μνήμη του αείμνηστου Θεοδωράκη (του Νικόλα του Κουτελοκωσταντή) και της Στέλλας του παπα (του μακαριστού Μπαφάπα) προσέφεραν το ποσό των 100 ευρώ για ενίσχυση της «Κορωνίδας».

Ένα γράμμα για τους πολυαγαπημένους μου: το Γιωργάκι και τη Μαρία

ΕΙΝΑΙ δύσκολο κανείς να γράψει για νέους ανθρώπους που δεν είναι πια μαζί μας και η δυσκολία αυτή μεγαλώνει όταν πρόκειται για πολυαγαπημένα πρόσωπα, όπως ήταν ο ξάδερφός μου ο Γιωργάκης και η θεία μου η Μαρία.

Και οι δύο τους άνθρωποι ζωντανό και απλό, με μεγάλη ψυχική δύναμη και πάντα μ' ένα πλατύ χαμόγελο στα πρόσωπά τους. Και αν τα λόγια πολλές φορές δεν μπορούν να αποδώσουν την πραγματικότητα, οι χαρακτηρισμοί αυτοί έχουν μεγάλη σημασία, ειδικά για μας και όσους έζησαν από κοντά αυτά τα αγαπημένα πρόσωπα.

Πάντα χαρούμενη και χαμογελαστή η Μαρία, ενδιαφερόταν να βοηθήσει αυτούς που πραγματικά είχαν ανάγκη, προσφέροντας άπλετα το γλυκό της χαμόγελο. Και, το σημαντικότερο, ήταν πάντα ο εαυτός της, μια δυναμική και έξυπνη γυναίκα και μια γλυκιά μητέρα.

Τι να πει κανείς για το Γιώργο; Ένα χαρούμενο παιδί, με την ψυχή και την δύναμη ενός γίγαντα, που δεν το έβαζε ποτέ κάτω, οποιαδήποτε δυσκολία κι αν αντιμετώπιζε. Ήταν πραγματικά ένας γίγαντας, ένας γίγαντας όμως απλός και τόσο ζωντανός.

Δεν γράφω αυτό το γράμμα για να σας θυμίσω για το Γιωργάκι και τη Μαρία. Είμαι σίγουρος ότι τους θυμάστε και θα τους θυμάστε για πάντα, γιατί οι καλοί άνθρωποι και οι καλές τους πράξεις μένουν βαθιά χαραγμένες στις καρδιές των ανθρώπων και εγώ γράφω αυτό το γράμμα μέσα από την καρδιά μου.

Ευχαριστήριο

Ευχαριστούμε πολύ όλους εκείνους τους ανθρώπους οι οποίοι μάς συλλυπήθηκαν για τον άδικο χαμό των αγαπημένων μας προσώπων **Γιώργου Παπαγεωργίου** και **Μαρίας Φραγκουλοπούλου**. Σας ευχαριστούμε γιατί δείξατε ότι κάτω από τραγικές στιγμές και δύσκολες καταστάσεις οι άνθρωποι ενώνονται για την αντιμετώπιση του κακού, όσο μεγάλο κι αν είναι αυτό. Σας ευχαριστούμε, γιατί ο καθένας από σας με το δικό του τρόπο, μ' έναν παρηγορητικό λόγο, με μια αγκαλιά, μας βοηθήσατε να κατευνάσουμε τον αβάστακτο πόνο μας. Να είστε πάντα καλά.

Δημήτρης Νικ. Ανδρής

Πάει ο παλιός ο χρόνος και μαζί του έφυγε στις αρχές του Δεκεμβρη η προγιαγιά μας, η **Μαρίκα Μπακάλου**, σε ηλικία 88 ετών, η «λαλά» όπως τη λέγαμε στο σπίτι. Γνήσια Απεραθίτισσα, νοικοκυρά και υφάντρα, μας άφησε ανεκτίμητη προίκα την ευχή της. Θα σε θυμόμαστε πάντα.

Τα δισεγγονά σου:
Μανώλης, Πόπη, Γιώργος

Επιτυγχόντες στα ΑΕΙ-ΤΕΙ

- 1) **Αντώνης Ιωάν.** (Διαλεχτογιάννης) **Μυλωνάς:** Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- 2) **Στέλλα Γεωργ. Χωριανοπούλου:** Χημικό Τμήμα Πανεπιστημίου Αθηνών.
- 3) **Κοριακή Αντων. Πρεβενιού:** Σχολή Καλών Τεχνών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- 4) **Ειρήνη Κορωνάρχη:** Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.
- 5) **Σπύρος Στάμου,** του Δημήτρη και της Μαρίας (του Βα-

σίλη του Νικολάκη): Ναυπηγών ΤΕΙ Αθηνών.

6) **Κωνσταντίνα Ιωάν. Αλιμπέρτη:** Διοίκηση Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πειραιώς.

7) **Στυλιανή Φρατζέσκου** του Ιωάννη (του Γενάρη): Γυμναστική Ακαδημία Κομοτηνής.

8) **Σοφία Χωριανοπούλου,** του Βασίλη (του Βλαχοκωσταντή): Νομική Κομοτηνής.

9) **Μαρία Σπυριδάκη,** του Φώτη (εγγονή του Λιερωνικηφόρου): ΤΕΙ Λογιστών Κρήτης.

διακρίσεις • πτυχία • μεταπτυχιακά • υποτροφίες

Ο Μάνος Μπελιώτης, γιος του Στρατηγού Δημητρίου Μπελιώτη και της Μαρίας Κεραμιώτου (εγγονός του Μεντρινού και του Στάη), τελείωσε τις σπουδές του και πήρε το Πτυχίο της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Η Δέσποινα Κων. Οικονόμου (εγγονή του Διονύση και της Ζένας) αποφοίτησε από το Φυσικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών και συνεχίζει μεταπτυχιακά στο ΕΜΠ, με θέμα: «*Μικροσυστήματα και νανο-διατάξεις*».

Η Καλλιόπη Νικ. Βιτζηλαίου (Φθιμονικόλα) αποφοίτησε από

το Οικονομικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Η Μαρία Νικ. Βιτζηλαίου (Φθιμονικόλα) αποφοίτησε από το Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Η Μαρία Φακουρέλλη του Γιώργου και της Βούλας (του Γκαγκαδοιάνη) τελείωσε τη Νομική Αθηνών και συνεχίζει μεταπτυχιακά στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, με θέμα: «*Διεθνές δίκαιο και διπλωματικές σπουδές*».

Η Μαρία Κορρέ (της Κούλας του Λιαουροβάσου) όχι μόνο αποφοίτησε με άριστα από το Τμήμα Φ.Π.Ψ. του Πανεπιστημίου Αθηνών, αλλά ανέγνωσε και το νεομοιμένο όρκο κατά την τελετή της ορκωμοσίας.

Εκλογές στον Αγροτικό Συνεταιρισμό Κωμιακής και στην Ε.Α.Σ. Νάξου

• Στις 2 Νοεμβρίου 2003 και ώρα 5 μ.μ., στο χώρο του Πνευματικού Κέντρου Κορωνίδας διεξήχθησαν εκλογές για την ανάδειξη Διοικητικού Συμβουλίου του Αγροτικού Συνεταιρισμού του χωριού, καθώς επίσης και την ανάδειξη αντιπροσώπων για την Ε.Α.Σ. Νάξου.

Για το Δ.Σ. Κορωνίδας εκλέχθηκαν οι εξής:

1. Χωριανόπουλος Νικηφόρος, Πρόεδρος.
2. Μυλωνάς Μιχάλης, Αντιπρόεδρος.
3. Κορρές Δημήτριος, Μέλος.
4. Αλιμπέρτης Ιωάννης, Μέλος.
5. Χωριανόπουλος Μιχάλης, Μέλος.

Αντιπρόσωποι για την Ε.Α.Σ. Νάξου εκλέχθηκαν οι κάτωθι:

1. Χωριανόπουλος Νικηφόρος.
  2. Μυλωνάς Μιχάλης.
  3. Κορρές Δημήτριος.
  4. Αλιμπέρτης Ιωάννης.
- Στις 2 Δεκεμβρίου 2003 και ώρα 10 π.μ., στο Πνευματικό Κέντρο Παντάνασσας Νάξου διεξήχθησαν εκλογές για την ανάδειξη Δ.Σ. της Ε.Α.Σ. και τα αποτελέσματα έχουν ως εξής:
1. Κουκουζής Αγγελής, Πρόεδρος.
  2. Καπούνης Δημήτριος, Αντιπρόεδρος.
  3. Χωριανόπουλος Νικηφόρος, Γραμματέας.
  4. Αξασόπουλος Εμμανουήλ, Μέλος.
  5. Μανιός Γεώργιος, Μέλος.

MUSSEL TRAVEL
ΑΓ. ΓΛΥΚΕΡΙΑΣ 12, ΓΑΛΑΤΣΙ
ΤΗΛ. 210-2131889, 210-2131890

- **ΕΚΔΡΟΜΕΣ**
- **ΔΙΑΚΟΠΕΣ**
- **ΤΑΞΙΔΙΑ**

Το μόνο πρακτορείο της περιοχής μας που σας βγάζει **εισήγριο επί τόπου**

- **ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ** (Άμεση Έκδοση)
- ✓ **ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ AIR GRERCE**
- ✓ **ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΑ** από ΠΕΙΡΑΙΑ-ΡΑΦΗΝΑ-ΠΑΤΡΑ για όλα τα ΝΗΣΙΑ και την ΙΤΑΛΙΑ

ΤΟ ΝΑΞΙΩΤΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΗΣ ΚΩΜΙΑΚΗΣ

Πώς ζούσανε οι άνθρωποι απού το 1900 και κάτω και πώς απού το 1900 και άνω

Γράφει ο Νίκος Ιω. Κορρές Δάσκαλος

ΑΠΟΥ το 1900 και κάτω ήταν απείνα και απογοιμωσύνη, όχι μόνου στη Γκωμνιακή, αλλά και σε όλη την Ελλάδα. Είχανε μεγάλες φορολογίες. Παραδείγματος δέκα τα εκατό απού τη μπαρραγωγή που μάζευεγες σα γεωργός. Επίσης επληρώναν και τα μουλάργια τη νεμισή τους αξία και τα βούδια τη νεμισή τους αξία ένακατο ένα έτος και άλλα. Τα λεφτά δε ντα εφορολογούσαν. Μόνου όσοι δε νείχανε εβγάνανε το καπέλο ντωνε και τους εχειρετούσανε τους λεφτατζήδες.

Υπαρχε μνιά μονέδα και τη νελέανε ρεγγίνα. Ήτον και οι ταμιακές δραχμές και οι εμπορικές δραχμές και πιο φιλά λεφτά μονόλεφτα, πεντάρες, δεκάρες και δυάρες. Τα πιο πολλά ήταν από μπακίρι.

Η φορολογία ήβγαινε σε πλειοδοτική δημοπρασσία και τη νήπαιρνε αυτός που εδιάθετε τα πολλά. Ήτον χωριστά σε κάθε Κοινότητα ή Δήμο. Ετότε λιπάσματα και γεωπόνου δε νυπάρχανε και έτσι η σοδειά έπεφτε πολύ κάτω και επεινούσανε και για να χορτάσουνε ερχίνανε η κλοπή ο ένας στο νάλλο. Ρούχα δε νυπάρχανε. Εκουρεύεγανε τα πρόβατα και τσι ζούλες και εκάινανε οι νοικοκυράδες πανί προς εντυμασία και κρεβατοστρώσα. Επίσης ήτανε και το λινάρι. Αυτό

το εφυτεύεγανε μες στα χτήματα και το εποτιζεγανε και έκανε δυνατή κλωστή και με αυτή εκάινανε τα εσώρουχα. Ιατροί και αντιβιοτικά δε νυπάρχανε. Ήρθενε χρονιά να θάψει ο παπάς πενήντα άτομα το χρόνο μικροί και μεγάλοι. Τα σπύθια ήταν έρημα με χώμα και άμα ήθελα να εοτάζανε ήταν όλο υγρασία. Και οι πχιό πολλοί επθαίνανε από πνεμονία.

Οι πρώτοι ιατροί ήταν ιατρός Αγγερέτος. Εκάθουντανε εκεί που έχει ο Κορροδοϊάννης το μαγαζί απου πάνω. Και κατόπι ήτον ιατρός Κωνσταντίνος Παυτελιάς. Αυτός εβατοσίναρε κιόλας τα παιδιά. Είχανε ένα κοφτερό γυαλί και ήπιανε το χέρι του παιδιού και το εχάραζε και του έβανε απάνω ένα φάρμακο σα λάδι και επρήσκουντανε το χέρι, ήκανενε όμπυο' και σπυρί και σε τρεις μήνες ύαινε. Και λέουντανε βατοσίνα, σήμερα εμπόλιο. Άμα λοιπός ήθελα να δου ντα παιδιά το ιατρό εφωναζάνε: «Φύετε ο Βατοινάρης» και εγίνοντανε ανεφταόρατα. Άμα παλι δε νάκουε ένα μπαϊδί τη μνάς του, τού λέενε «ο Βατοινάρης» και το 'φερνε κοντά τζη.

Απού το 1900 και νεοτέρω άρχεψε η κατάσταση τη βρώση και τη εντυμασίας να καλυτερεύγει. Εώ θυμούμαι στα παιδικά μου που δε νεφόργιανε καένα παιδί παπούτσα, μόνου κάπι τσιλικουροβρακάκια. Αλλά έθα-

βγε ο παπάς συνέχεια, όλο από πνεμονία.

Απού το μπρώτο παγκόσμιο πόλεμο και νεοτέρω εδόθηκε μεγάλη εξέλιξη στο ντόπο μας και ια όλο το γκόσμο, καθώς και επί του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Σήμερα δε μπεινά καέναν άθρωπος. Είναι όλοι ντυμένοι και παπουτσωμένοι. Επίσης υπάρχουνε και φάρμακα και καλοί ιατροί, που δύσκολα χτυπά τώρα η καμπάνια του χωργιού μας. Υπάρχουνε και γεωπόνου και λιπάσματα και κοπρίζουνε τη γης και κάνει καρποί όσο και αδύνατη και φτηνή να είναι.

Προχωρού γκαι τα γράμματα ολοταχώς ια να ξετυφλώνεται ο κόσμος και να μη τζοι ελούνε' οι αδικητές.

Παρατήρηση: Σύμφωνα με την αφήρηση του Στυλιανού Χωριανόπουλου προς τον γράφοντα, οι άνθρωποι του χωριού από το 1900 και μεταγενέστερα ήταν ευχαριστημένοι με τη ζωή τους, παρά τις τόσες ελλείψεις (διατροφή, στέγαση, ύδρευση, αποχέτευση, συγκοινωνία, ηλεκτρικό ρεύμα και άλλα). Απ' αυτό καταλαβαίνε κανείς πόσο δύσκολη ήταν η ζωή στα προ του 1900 έτη.

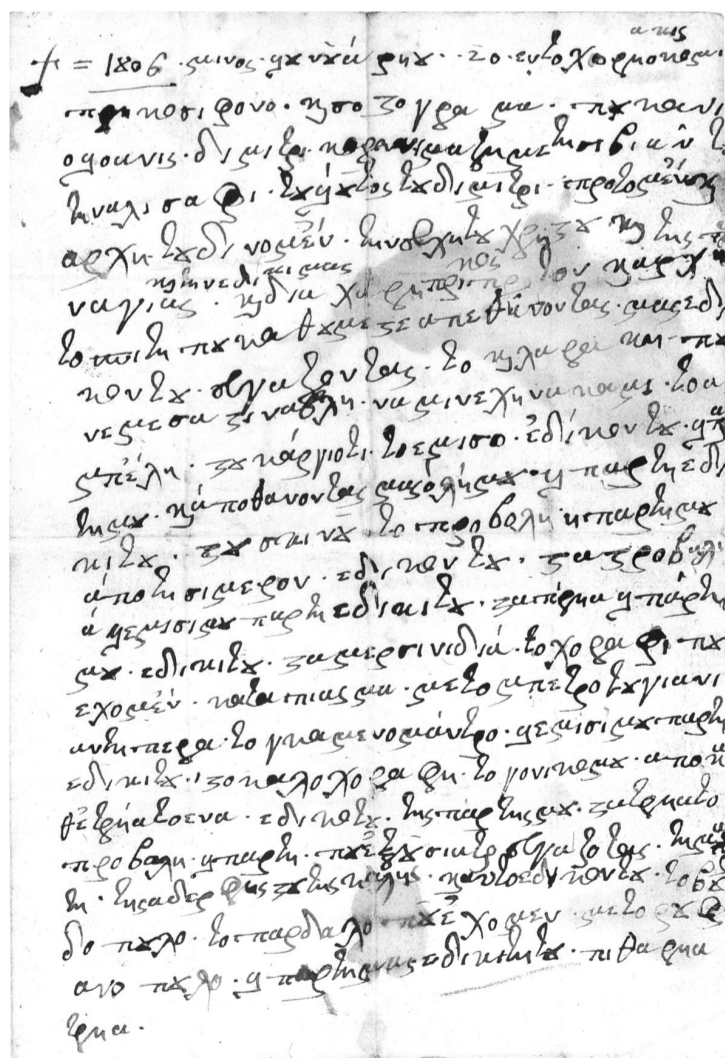
1. όμπυο = πύον.
2. Βατοσίνα (από το ιταλικό vaccina) = εμβόλιο κατά της ευλογίας, δαμαλμοσός.
3. ελούνε = γελούν = εκμεταλλεύονται.

μια σελίδα φωτογραφία

Κάτω αριστερά: Κώστας Κορρές, Μιχαλουνδομιχάλης, Παπάς (ο Αξιάπαπας). Δεύτερη σειρά: Φραγκίσκος Φιλιππουπολίτης, Όλγα Κορρές, Σταθάκης. Τρίτη σειρά: Μουστακοβασιλής, Τέταρτη σειρά: Κατινώ (Μπουρδουκοδημήτρη), Σιδερογιώργινα (Εφέτη), Αλισάφη του Βλαχονικόλα, Νικοεργινα, Κατσουλοεργής.

Προικοσύμφωνο του 1806

Αντιγραφή του προικοσυμφώνου

Πρηκοσιφονο • διμητρι • Ιωανι Χοντροποδι + = 1806 • μινος • Ιανουάρηου •• 20 • εν το χορπο κομιακισ πρηκοσιφονο • και σοστο γραμα • που κανι ο Ιωανις • δι-

μητρι • χορουνι • μαζη με τη σιβιαν του την αλισαφι • του που τος του διμητρι • προτο μέν και αρχη • του δινομέν • την ευχή του Χρηστου και της Παναγιας • και την εδικο μας και

δια χαρη πρικος προτον και αρχη το σπιτη που καθουμεστε απεθανόντας • μας εδικόν του • βγάζοντας • το κελαραχη πουμε μεσα στιν αβλη • να μιν εχη να καμι • το αμπέλι • στου κάργιου • το εμισο • εδίκον του • η παρτη μου • και αποθανοντας μας όλη μου • η παρτη εδικο του • του σκονου το προβόλη • η παρτη μου απο τη σημερον • εδικον του • στη στροβηλιά η εμισι μου παρτη εδικο του • στα πρηα η πάρτη μου • εδικο του • στα μερσινιδια • το χοραφι που εχομέν • καταπιασμα • με το μέτρο του γιανι αυτη • περα • το γκαμενομαντρο • η εμισι μου παρτη εδικο του • ιστο καλο χοραφη • το γονικο μου • απο καθε τρήα το ενα • εδικο του • της παρτης μου • στου τρηα το προβολη • η παρτη • που έξουσιαζοβγαζοτας • τη μπαρτη • της αδερφης στου της καλης • και αυτο εδικον του • το βουδόπουλο το παρδαλο που εχομεν • με το ρου...ανοπουλο • η παρτη μας • εδικο του • πιθαρηα τρηα.

Παρατηρήσεις:

1. Οι τοποθεσίες που αναφέρονται έχουν και σήμερα την ίδια ονομασία.
2. Οι γονεΐς μοίραζαν την περιουσία τους σε μερίδια για να μην αδικήσουν κανένα από τα παιδιά τους.
3. Επειδή έχω μελετήσει αρκετά παλαιά προικοσύμφωνα, όλα έχουν στην αρχή το σημείο του σταυρού και αρχίζουν με την ευχή του Χριστού, της Παναγίας και των γονιών προς τα παιδιά τους. Από τον τρόπο γραφής φαίνεται πως τα έγγραφα ιερείς, με τα γράμματα βέβαια που ήξεραν.

Νίκος Ιω. Κορρές, Δάσκαλος

Έκθεση ζωγραφικής «Ο μύθος και το όνειρο»

Η έκθεση του Γιώργου Πολυκράτη στην Αθήνα που έγινε από 11-29 Νοεμβρίου είχε τεράστια επιτυχία και όπως κάθε φορά συμβαίνει όταν μας καλεί να γίνουμε κοινωνοί της προσφοράς του στον πολιτισμό, συναντήσαμε εκεί δεκάδες πνευματικούς ανθρώπους που ήρθαν να τιμήσουν τον «ΓΙΑΝΝΗ ΑΓΙΑΝΝΗ» της ζωγραφικής και της σε τηλεοπτική εκπομπή για την τεράστια δύναμη που μέσα από τα έργα του έρχεται για μια ακόμα φορά να τονώσει τον αέναο αγώνα για την Ειρήνη. Το γνωστό πια περιστεράκι της Ειρήνης με

τα πάλευκα φτερά και τον κλάδο ελιάς ήταν εκεί, να ξεπαστώσει μια σταλιά και να συνεχίσει το μακρινό ταξίδι του. Το περισσότερό συμβόλο που έρχεται από πολύ μακριά και πάει πολύ μακριά, κι αν είναι πληγωμένο πάντα ελπίζει, ότι κάποτε θα έρθει η ευλογημένη στιγμή που άγγελου και άνθρωποι μαζί θα ξαναπαύσουν το «Δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία...», όπως το έψαλλαν πριν από 2004 χρόνια στην φωτισμένη από το υπερκόσμιο φως ταπεινή φάτνη της Βηθλεέμ της Γέννησης του Σωτήρος και της λύτρωσης.

Π.Α.

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΤΣΟΡΗΣ

ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΟΛΟΓΟΣ

Συνεργάτης «Ευρωκλινικής Αθηνών» και «Μητέρα»

Μουσών 17, Ψυχικό, τηλ. 210-6982420

Μηνύματα από τη Γενική Συνέλευση του Συλλόγου Κορωνίδας

Γράφει η **Κατερίνα Μυλωνά**
Φοιτήτρια Φιλολογίας

Η Γενική Συνέλευση του Συλλόγου μας διεξήχθη την Κυριακή 16 Νοεμβρίου σε κλίμα πατριωτικό και με πνεύμα εξαιρετικής συνεργασίας και απόλυτης αρμονίας. Η συμμετοχή ήταν μεγάλη και, όπως χαρακτηριστικά επεσήμανε ο κ. Μιχάλης Κατσάνης, πρόεδρος του Συλλόγου Φιλωτών, μιλώντας με εμφανή ενθουσιασμό και συγκίνηση για τον σύλλογό μας, «η λαϊκή δύναμη του Συλλόγου Κορωνίδας είναι μεγάλη, αφού οι περισσότεροι παρευρισκόμενοι είναι εκπρόσωποι από κάθε οικογένεια», καθώς και «σπάνια σε συνέλευση χωριού υπάρχει τόσος κόσμος».

Αφού λοιπόν έγινε ο απολογισμός των πεπραγμένων και της δράσης του Δ.Σ., καθώς και ο οικονομικός απολογισμός, σειρά είχε ο καθορισμός των στόχων που θα πρέπει να θέσει το νέο Δ.Σ. που θα προκύψει από τις εκλογές.

Οι περισσότεροι εισηγητές-ομιλητές, αφού συνεχάρησαν ο καθένας με τον τρόπο του την δράση του απελθόντος Δ.Σ., αφενός εστίασαν την προσοχή των ακροατών στην πολιτιστική σημασία του συλλόγου και αφετέρου εξέφρασαν την αγωνία τους για το μέλλον του συλλόγου και τα προβλήματα του χωριού μας.

Συγκεκριμένα, αλλά και συνοπτικά (γιατί δεν είναι δυνατόν να γράψουμε τι επακριβώς είπε ο κάθε ομιλητής, αλλά να δώσουμε το γενικό πνεύμα του λόγου τους), βγήκαν τα εξής μηνύματα:

- Ο κ. **Αντώνης Χωριανόπουλος** κατά τη διάρκεια της ομιλίας του τόνισε ότι οι σύλλογοι βρίσκονται σε δύσκολη κομπή και ότι, δυστυχώς, η συμμετοχή των νέων είναι μικρή. Παρ' όλα αυτά, ο σύλλογός μας βοήθησε σημαντικά το χωριό σε δύσκολες εποχές και έπαιξε αποφασιστικό ρόλο σε προβλήματα. Υπογράμμισε επίσης ότι εάν **δεν υπήρχαν οι σύλλογοι ίσως να είχαμε χάσει την πολιτιστική μας ταυτότητα**. Πρέπει να γίνει λοιπόν μεγαλύτερη προσπάθεια για το παρόν και το μέλλον του συλλόγου. Άλλωστε στον σύλλογο υπάρχουν άτομα με ζήλο και ανιδιοτέλεια.

- Ο κ. **Μιχάλης Κατσάνης**, μιλώντας, όπως είπαμε παραπάνω, με ενθουσιασμό και συγκίνηση, μεταξύ των άλλων τόνισε ότι οι αγώνες για να καρποφορήσουν πρέπει να είναι κοινοί. Επιπλέον, η παιδεία πρέπει να καλλιεργηθεί στην ορεινή Νάξο, «ώστε ο τόπος να οδεύει στην οδό της επιτυχίας και της προόδου».

- Ο κ. **Κώστας Σιδηρής** αναφέρθηκε στο ρόλο των αθηναϊκών συλλόγων, που είναι αναγκαία κατάσταση, και στο γεγονός ότι οι σύλλογοι ακμάζουν όταν μένουν μακριά από κομματικές και παραταξιακές διαμάχες. Τόνισε ακόμη ότι είναι απαραίτητο να ολοκληρωθούν τα έργα στην εκκλησία των Αγίων Αποστόλων και ότι είναι σημαντικό να γίνει σύνδεση της εκκλησίας με το τραγικό και δυστυχές γεγονός της 4.9.58, για το οποίο περιστατικό και μόνο χτίστηκε η εκκλησία αυτή και άρα έχει ειδικό προορισμό.

- Ο κ. **Νικηφόρος Φιλίππου-πολίτης** αφού έκανε μνεία στο

κοινωνικό-πολιτιστικό έργο που επιτελεί ο σύλλογος, αν και η συμμετοχή είναι μικρή, εξέφρασε την πεποίθησή του ότι είναι απαραίτητο να υπάρχουν σύλλογοι και να συμμετέχουν νεαρά άτομα. Στη συνέχεια, αναφέρθηκε στη συνέχιση της έκδοσης της εφημερίδας, που θεωρείται μεγάλο επίτευγμα. Πρότεινε να ενοποιηθεί ο Σύλλογος Κωμιακτών και Απολλωνιατών, ώστε να μην υπάρχει διάσπαση δυνάμεων, να προβληθεί η παρουσία των πολιτιστικών σημείων του χωριού, αλλά και της γύρω πε-

συνέχιση και βελτίωση της δράσης του συλλόγου είναι η συμμετοχή όλων. Η κινητοποίηση και διατήρηση του συλλόγου είναι αναγκαία. Πρότεινε να δημιουργηθεί τράπεζα αίματος στον σύλλογο και, όσον αφορά το χωριό, πρότεινε να προβληθούν τα πολιτιστικά σημεία, διότι μπορούν να προσφέρουν στην οικονομική ανάπτυξη και ανάδειξη του τόπου μας. **Αναφέρθηκε στο θέμα των νερόμυλων και πρότεινε να γίνουν συντονισμένες ενέργειες για διατήρησή τους με τη δημιουργία πάρκου.**

- *Κλίμα ενωτικό.*
- *Δημιουργικές προτάσεις.*
- *Έπαινοι για το έργο της εφημερίδας.*
- *Πρωταρχικό μέλημα του συλλόγου, η ανάδειξη των φυσικών, ιστορικών και πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων του χωριού μας.*
- *Επιτακτική ανάγκη να λειτουργήσει τράπεζα αίματος.*

ριοχής και να συντηρηθούν οι βυζαντινοί ναοί και οι νερόμυλοι. Κλεινοντας την ομιλία του επισήμανε ότι στόχος πρέπει να είναι η ανάπτυξη του τόπου μας, ώστε οι κάτοικοι να παραμένουν στο χωριό.

- Ο κ. **Μιχάλης Βιτζηλαίος** τόνισε ότι το εκκλησάκι των Αγίων Αποστόλων πρέπει να μείνει ανοιχτό σε περίπτωση που θελεί κάποιος να προσκυνήσει. Τέλος, αναφέρθηκε στην ανάγκη να προσέλθουν οι νέοι στον σύλλογο.

- Ο κ. **Νίκος Ε. Λεβογιάννης** αφού εξέφρασε την βαθιά ικανοποίηση και ευχαρίστησή του που νεαρά άτομα έχουν προσέλθει στον σύλλογο, αν και η συμμετοχή Κωμιακτών είναι μικρή, σημείωσε ότι βασική προϋπόθεση για

- Ο κ. **Κώστας Χωριανόπουλος**, οποίος ήρθε από το χωριό και έδωσε το «παρών» στη συνέλευσή μας, έκανε λόγο για τα έργα που έχουν αρχίσει να επιτελούνται στο χωριό μας (έργα προς συντήρηση των βυζαντινών εκκλησιών και της ανάδειξης πολιτιστικών σημείων κ.ά.) **και εξέφρασε την ελπίδα και το νέο Δ.Σ. να είναι συνεργάσιμο, αφού τα προβλήματα λύνονται όταν οι σύλλογοι συνεργάζονται.**

- Ο κ. **Δημήτρης Νικολάκης** μεταξύ άλλων είπε ότι πρέπει να υπάρχει προσπάθεια να ξαναγίνει ο Απόλλωνας εμπορικό κέντρο και ότι κατά τη γνώμη του είναι προς όφελος των συλλόγων να συμμετέχουν τα κόμματα στον σύλλογο, διότι έτσι προ-

βάλλονται τα πραγματικά προβλήματα.

- Ο κ. **Γεώργιος Μυλωνάς**, ο νεότερος ομιλητής, έδωσε έμφαση στο ότι είναι απαραίτητο ο σύλλογος να παρεμβαίνει και να προτείνει λύσεις στα προβλήματα του τόπου μας. Επίσης, οι μικρότεροι σύλλογοι είναι απαραίτητο να υπάρχουν και να συνεργάζονται, διότι γνωρίζουν καλύτερα τα προβλήματα. Με ενθουσιασμό μίλησε για την εφημερίδα, λέγοντας, μεταξύ άλλων, ότι πρέπει να γίνει δυνατή μέσα από πολιτιστικές δραστηριότητες και αξιοποιώντας την γνώση επιφανών Κωμιακτών. Πρότεινε να υπάρξουν περισσότερες δραστηριότητες στον σύλλογο, να επιτευχθεί συνεργασία με την ΟΝΑΣ και να υπάρξουν στα πανεπιστήμια σύλλογοι που να προβάλλουν το χωριό.

Επίλογος

Η Συνέλευση έλαβε τέλος με την ομόφωνη έγκριση των πεπραγμένων και οικονομικών του παλιού Δ.Σ. και τον προσδιορισμό ημερομηνίας εκλογών. Εμείς βέβαια που ήμασταν παρόντες στη συνέλευση εισακούσαμε τα λόγια όλων των ομιλούντων και ελπίζουμε στην ενεργό συμμετοχή όλων των συχωριανών μας, ώστε να εκλείψουν τα προβλήματα που τυχόν δημιουργούνται στο χωριό ή τουλάχιστον να μειωθούν σε σημαντικό βαθμό. Όλοι μπορούμε να προσφέρουμε, να συμμετέχουμε, να δραστηριοποιηθούμε, ώστε ο σύλλογός μας να γίνει δυνατός και ικανός στο να προσφέρει κοινωνικό και πολιτιστικό έργο. Άλλωστε ας μην ξεχνάμε ότι η αγάπη για το χωριό μας και γενικά το νησί μας ενώνει! Η δύναμη βρίσκεται στα χέρια μας. Απαιτείται μόνο θέληση και υπευθυνότητα. **Αφού μπορούμε, θα τα καταφέρουμε!...**

Σε συναγερωμό οι κάτοικοι του χωριού για τον αμαξωτό

Θέμα: «Ασφαλτόστρωση δρόμου από οικία Αγαπητού Χωριανόπουλου έως οικία Γεωργίου Αλιμπέρτη, στην Κορωνίδα».

Κύριοι,
Όπως ήδη σας είναι γνωστό, στα πλαίσια του προγράμματος αποκατάστασης των ζημιών από τις πλημμύρες στην ορεινή Νάξο είναι και η ασφαλτόστρωση του τμήματος εντός του Δημοτικού Διαμερισματος Κορωνίδας, δηλαδή από οικία Αγαπητού Χωριανόπουλου έως οικία Γεωργίου Αλιμπέρτη. Αυτό το κομμάτι παρουσιάζει το εξής πρόβλημα: α) Η ασφάλτος που έπεσε πριν από αρκετά χρόνια, έπεσε πάνω στην προηγούμενη, με αποτέλεσμα σε πολλά σημεία ο δρόμος να είναι στην ίδια ευθεία με κάποια σπίνια που βρίσκονται κατά μήκος του και β) ο δρόμος αυτός δεν πήρε τη σωστή κλίση στα σημεία που έπρεπε, με αποτέλεσμα το νερό από τη βροχή να πηγαίνει από την έξω πλευρά και όχι από το χαντάκι.

Υστερα από κάποιες συζητήσεις με τους αρμοδίους παράγοντες και τους επικεφαλής της εταιρείας που έχει αναλάβει το έργο, προσβλέπουν στο ότι η καινούργια ασφάλτος να πέσει πάλι πάνω από την άλλη και έτσι λείει να δοθεί η σωστή κλίση εκεί που πρέπει. Αν γίνει όμως αυτό, πρέπει να υψωθεί η έξω πλευρά του δρόμου, με αποτέλεσμα οι αυλές των σπιτιών και των μαγαζιών να βρεθούν κάτω από την επιφάνεια του δρόμου.

Εμείς δεν θα επιτρέψουμε να γίνει κάτι τέτοιο. Η σωστή λύση του προβλήματος είναι να σηκωθεί η παλιά ασφάλτος και η καινούργια να έρθει στην ίδια επιφάνεια με την παλιά κι ακόμη πιο χαμηλά για να μην κινδυνεύουν όλοι όσοι οι περιοισίες τους βρίσκονται κατά μήκος του δρόμου.

Πιστεύουμε ότι κι εσείς θα δείξετε την προσοχή που πρέπει και θα δώσετε την σωστή λύση, γιατί στην αντίθετη περίπτωση θα προσφύγουμε στην Δικαιοσύνη. Σας ευχαριστούμε.

(Ακολουθούν οι υπογραφές όσων αγγίζει το πρόβλημα).

Κοινοποίηση:

1. Έπαρχο Νάξου κ. Βασίλη Κορρέ – Τεχνική Υπηρεσία.
2. Δήμαρχο Δρυμαλίας κ. Γιάννη Τζουάννη – Τεχνική Υπηρεσία.
3. Πρόεδρο Τοπικού Συμβουλίου Κορωνίδας κ. Αντώνη Χωριανόπουλο.
4. Βουλευτή Κυκλάδων κ. Νίκο Λεβογιάννη.
5. Τοπικό Τύπο.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ξεκίνησε και συνεχίζεται στο χωριό η χαρτογράφηση και καταγραφή **ελαιοδέντρων και αμπελιών**, προκειμένου να καταρτιστεί μητρώο αγροτών.

Η ομάδα που ανέλαβε για λογαριασμό του Υπουργείου γεωργίας αυτό το έργο, θα είναι στη **Λέσχη του Συλλόγου Κορωνίδας την Κυριακή 28.12.2003 από τις 10 π.μ.** Παρακαλούνται όσοι Κωμιακίτες αμπελουργοί και ελαιοπαράγωγοί ζουν στην Αθήνα και επιθυμούν να δηλώσουν τις περιοισίες τους να έρθουν. Το πρόγραμμα έχει να κάνει και με τις επιδοτήσεις.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνείτε με τον υπεύθυνο του προγράμματος κ. **Χρήστο Σκαφουγάκη** στα τηλ. **6976-783095 και 210-4227554.**

1911 - 2003

ΕΝΕΝΗΝΤΑ χρόνια ζωής και δράσης συμπλήρωσε ο Σύλλογος Κορωνίδας Νάξου. Η ανάγκη της ίδρυσης και ύπαρξής του ήταν και είναι η επαφή των χωριανών της Αθήνας με το χωριό. Η διατήρηση του δεσμού με τις ρίζες. Και είναι τόσο δυνατό το συναίσθημα, η αγάπη για την γενέτειρα γη ή την γη των προγόνων, που όχι μόνο τον κράτησε ζωντανό αλλά και σε διαρκή δράση. Σε διαρκή αγώνα για επίλυση των προβλημάτων του χωριού, σε διαρκή αγώνα για την διατήρηση του δεσμού.

Ενενηντα χρόνια ζωής και δράσης. Από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα πέρασε από μπονάτσες και φουρτούνες. Όμως στάθηκε και πρόσφερε. Πρότεινε, απαίτησε, διεκδίκησε. Και συνεχίζει. Από τους ιδρυτές μέχρι τη σημερινή διοίκηση.

Είτε μεροκαματιάρηδες, είτε μισθωτοί, είτε οικονομικά ανεξάρτητοι, όλοι υπηρέτησαν την ιδέα. Θυσιάζοντας πολύ από τον χρόνο τους, παραμερίζοντας την κούραση και τα προσωπικά προβλήματα, με προθυμία και μεράκι να στηρίζουν το θεσμό. Χωρίς κανένα προσωπικό όφελος. Αντίθετα πολλές φορές με κόστος, οικονομικό, επαγγελματικό, οικογενειακό. Γιατί έπρεπε ο θεσμός να διατηρηθεί, να αγωνιστεί. Να συνεχιστεί και να αγωνίζεται.

Ενενηντάρης πια, με πλούσια ιστορία αγώνων και διεκδικήσεων, δεν σταυρώνει τα χέρια περιμένοντας το μοιραίο, ούτε στις δάφνες του επαπαύεται. Σαν έφηβος, νεοίδρυθείς αγωνίζεται γιατί τα προβλήματα που απασχολούν και τον Σύλλογο και το χωριό είναι πιο έντονα και πιο σύνθετα. Είναι καθοριστικά και για την ύπαρξη του Συλλόγου και την διατήρηση του χωριού.

Οι συνθήκες άλλαξαν και καθημερινά αλλάζουν και αν δεν τις παρακολουθούμε από κοντά χάνουμε, κατά το λεγόμενο, το τρένο.

Μπορούμε όμως να παρακολουθήσουμε τις νέες συνθήκες. Μαγικό ραβδί που χτυπώντας το ανάλογα να μετράβαιες καταστάσεις, δεν υπάσχει. Υπάρχει όμως κάτι άλλο που η ιστορία το έχει αποδείξει και η απάντηση που δίνει είναι θετική. Ο τρόπος είναι απλός και η πορεία μονόδρομος: Συσπειρώση, συνένωση, διάλογος. Μακριά τα οποιαδήποτε πάθη. Μακριά οι οποιοσδήποτε προσωπικές σκοπιμότητες. Μακριά η σκέψη ο Σύλλογος να αποτελέσει το εφελτήριο για την οποιαδήποτε είδος προσωπική ανέλιξη. Να αποτελέσει όμως το κοινό εφελτήριο για την ανάδειξη και επίλυση των προβλημάτων του χωριού. Με την συσπειρώση, τη συνένωση.

Ο ενενηντάρης περιμένει τα δισέγγονά του, όχι να του προσφέρουν ελεημοσύνη, αλλά να συσπειρωθούν κοντά του και να αγωνιστούν.

Διδάσκει, γιατί έχει διδαχτεί από την πείρα του, ότι μόνο ο αγώνας διατηρεί τη ζωή.

N.E.A.